

VOGELWACHT UDEN E.O.

- Voorzitter** : Jan-Willem Hermans
Broekmorgen 28 - 5401 PK Uden
Tel.: 0413-269804
- Secretaris** : José Escher
Kruisstraat 13 - 5388 CH Nistelrode
Tel.: 0412-650180
- Penningmeester** : Anita van den Acker
Raam 523 - 5403 TM Uden
Tel.: 0413-253151
- Bestuursleden** : Peter van de Braak, Jacques Raats en John Opdam
- Bankrelatie** : ABN-AMRO Uden, rekeningnummer: 60.99.68.254

ñHET BRUUIJSELò - nummer 2 - 2012

- Redactieleden** : Liesbeth Verkaar, Jolanda Rutten, Mignon van den Wittenboer,
Jan-Willem Hermans, John Hermans en Peter Noy.
- Typewerk + correctie:** Tineke Huijs
Plantsoen 30, Heesch
Tel.: 0412-451911
E-mail: tenphuijs@home.nl
- Tonny Vlamings
Vosseweide 8, Veghel
Tel.: 0413-365528
E-mail: pvlamings@kpnmail.nl
- Eindredactie + kopij** : Peter Noy
Eikenwal 186 - 5403 KD Uden
Tel.: 0413-251691
E-mail: pknoy@hetnet.nl
- Drukwerk + omslag** : Graphiset B.V. te Uden.
- Samenstelling** : Graphiset B.V. te Uden.
- Verspreiding** : Lies Schoenmakers (coördinatie), Dorien en Theo Versteegden e.v.a.

ñHET BRUUIJSELò verschijnt 4x per jaar in een oplage van 300 exemplaren (incl. links)

- Clubgebouw** : De Groenhoeve
Artillerieweg 3, Uden (bij Kinderboerderij)
Tel.: 0413-250047
- Website Vogelwacht** : www.vogelwachtuden.nl **E-mail:** info@vogelwachtuden.nl

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar toestemming voor hebben gegeven.
Men dient dan wel het Bruuijsel als bron te vermelden.

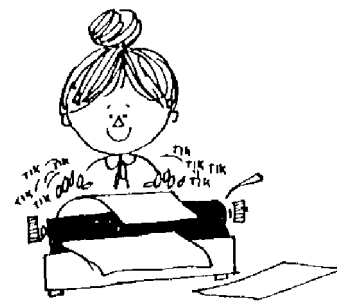
Inhoudsopgave

Colofon.....	Redactie	01
Inhoudsopgave.....	Redactie	02
Mededelingen Redactieé	Jolanda Rutten	03
Van de Bestuurstafelé	José Escher	04
Maashorstrapporten overhandigd!	Peter Noy	05
Hemelvaartexcursie Texel 2012, inleiding.....	Peter Noy	06
Hemelvaartexcursie Texel 2012, donderdag 17 mei 2012	Marlies Noy	07
Hemelvaartexcursie Texel 2012, vrijdag 18 mei 2012	Marga Verduin	09
Hemelvaartexcursie Texel 2012, zaterdag 19 mei 2012	Liesbeth en Ramon Verkaar	10
Hemelvaartexcursie Texel 2012, zondag 20 mei 2012	Annie Vervest	12
Hemelvaartexcursie Texel 2012 in beeld	Redactie	13
Beste vogel- en natuurvrienden!	Fien en Nico Verstegen	14
Vogelwaarnemingen Texel 2012	Arend Vermaat	15
Educatief natuurplein rond Hoevens buske en Groenhoeve.....	Liesbeth Verkaar	16
Dagexcursie naar Fochteloërveen en Diependal.....	Marga Verduin	18
Bijzondere Waarnemingen	Peter van de Braak	19
JeugdVogelwachté ôEidoerô.....	Peter van de Braak	20
Wetenswaardighedené	John Hermans	22
Geslaagde feestavond Vogelwacht Uden (30 maart 2012)	Jan-Willem Hermans	24
Vogelvierdaagse, groot succes!	Jan-Willem Hermans	25
Presentatie Broedvogelrapport van De Maashorst.....	Redactie	26
In gesprek meté ôAnita van den Ackerô.....	Liesbeth Verkaar	28
JeugdVogelwacht Uden werft nieuwe leden!	Jolanda Rutten	31
Uilenavond Noord-Brabant	John Hermans	32
Zomaar een wandeling in de Maashorst.....	Tonny Vlamings	33
ôDe Vogelkiekeré ôen de ôWié Wéô.....	Bert van Ginkel	34
Excursie Blauwe Kamer bij Rhenen	Jan-Willem Hermans	38
Grijze Wouw in Keent	John Hermans	39
Effect van akkerrand in de Brobbelbies	Leo Ballering	40
De kleine vogel (gedicht)	Adrie Nijssen	43
Vogel in de Maashorsté ôde Groenlingô.....	Jan-Willem Hermans	44
Big Day 2012.....	Jan-Willem Hermans	45
Texel in vogelvluchté	Bert van Ginkel	46
Demonstratie Benèl viel in het water.....	Jacques Raats	49
Houtsnippen tellen in het Melven, Veghel.....	Leo Ballering	50
Vogelwacht - Winkel	Jacques Raats	52
Wat doet Vogelwacht Uden e.o.?	Redactie	54
Advertenties.....	Redactie	55

Let op: Sluitingsdatum KOPIJ voor het volgende Bruujsel is op 1 september 2012

Mededelingen van de Redactie

Vogels kijken kun je altijd! Gelukkig maar, want ik heb vorige week mijn sleutelbeen gebroken en zit nu met een erg pijnlijke schouder op de bank en wie helpen mij door deze moeilijke dagen heen: óde vogels! Echt super mooi, onze tuin zit op dit moment vol met jonge vogels. Erg mooi om te zien, de jonge merels die zo kwetsbaar rond hippen wachtend tot hun ouders eten komen brengen. Ook de jonge

Koolmees voert jong

Koolmeesjes worden gevoerd door hun ouders (zie foto). En het allermooiste is een nest jonge Spechten die onze tuin gevonden hebben. Ik heb in het voorjaar nog nooit vogels gevoerd in de tuin, maar toevallig kwam ik nog een paar vetbollen tegen die ik opgehangen heb en nu zitten hier dus echt elke dag Grote Bonte Spechten in onze tuin hun jongen te voeren. We hebben het boekje er al bij gepakt, want wie is nu die vogel met die hele rode kap? En die ene met dat rode streepje boven z'n snavel. En hé, dat moet pappa zijn met die rode vlek op z'n achterhoofd. Gisteren vloog één van de jonge vogels tegen het raam, maar gelukkig vloog hij gewoon weer verder nadat hij even beduusd op de grond had gezeten...

Ik hoop dat iedereen zo aan het genieten is van de vogels om zich heen. En nu kunnen we ook weer genieten van de verhalen van anderen in dit prachtige Bruujssel. Zo is er weer een grote groep op voorjaarsexcursie geweest naar Texel, ook hebben we verslagen van diverse dagexcursies (Fochteloërveen en Blauwe Kamer). We hebben de afgelopen periode enkele feestelijke bijeenkomsten gehad binnen de Vogelwacht: De drukbezochte feestavond, en zeker ook de presentatie van het Inventarisatierapport, dat was ook echt iets om te vieren, zo'n waanzinnig goede samenwerking die tot dit tastbare resultaat heeft geleid. Mignon van den Wittenboer heeft de binnenkomende teksten samengevat. Ook heeft zij, vanwege afwezigheid van enkele vaste correctoren, veel correctiewerk op zich genomen (bedankt daarvoor!).

Tientallen vogelaars zijn enkele weken geleden gaan kijken naar de Grijze Wouw, die niet in de Maashorst was, maar wel heel erg dicht in de buurt. De jaarlijkse 'Big Day' heeft weer een winnaar opgeleverd, lees hiervoor het verslag van Jan-Willem. Ook schreef hij over de succesvol verlopen 'Vogel-4-daagse'. Natuurlijk hebben we onze vaste rubrieken. Het wordt misschien saai om te lezen, maar ik denk dat we wederom een prachtig blad hebben gemaakt met z'n allen. Wij als redactie zijn nog steeds super blij met jullie. De kopijbus zit altijd weer boordevol met informatieve en lezenswaardige verhalen. Dank je wel voor al jullie bijdragen... ☺

Grote Bonte Specht

Tot slot wensen wij iedereen een hele fijne zomervakantie en, voor wie nog op vakantie gaat; graag ontvangen we jullie vakantiebelevissen, zodat we die in de eerstvolgende uitgave van het Bruujssel (september) kunnen plaatsen. Alvast bedankt daarvoor!

Namens de Redactie,
Jolanda Rutten (tekst en foto's)

Van de Bestuurstafel 

De zomer komt er aan en menig en is bezig de vakantieplannen (verder) in te vullen. Als bestuur kijken we met veel plezier terug op de eerste helft van dit jaar. Met de uitreiking van de rapporten van de inventarisatie van de Maashorst, de Vogelvierdaagse en niet te vergeten de zeer geslaagde feestavond hebben we naast  de klassiekers  toch een mooi aantal niet jaarlijks terugkerende activiteiten gehad.

Feestavond

De feestavond was zeer geslaagd. Er waren circa tachtig leden en die hebben zich onder het genot van een hapje en een drankje prima vermaakt. Een dergelijke avond is zeker voor herhaling vatbaar maar is ook kostbaar. We zijn binnen het bestuur bezig om een vorm te vinden die vaker kan plaatsvinden.

Inventarisatierapporten

De uitreiking van de inventarisatie rapporten was een fantastisch gebeuren. Het rapport over de broedvogels van de Maashorst is prachtig geworden en iedereen die meegedaan heeft aan de inventarisaties heeft een exemplaar gekregen. Degenen die niet op de avond van de uitreiking waren kunnen zich melden bij onze voorzitter, Jan-Willem Hermans.

Vogel-4-daagse

De Vogelvierdaagse heeft veel enthousiaste reacties opgeroepen. Ten eerste waren we als bestuur trots te zien dat onze activiteit vermeld stond in de extra editie (bijlage) van het lentenummer van Vogels, het blad van Vogelbescherming Nederland. Ook in de lokale pers stond een leuk stukje en het heeft tevens nog vier nieuwe leden opgeleverd. Lans deze weg hartelijk dank aan alle gidsen van de Vogelwacht die in een week drie tot vier keer aanwezig waren, petje af! De deelnemers die drie of vier keer hebben meegelopen, hebben een mooi opvouwbare herkenningkaart van de Vogels van Nederland gekregen. We hopen dat ze op deze wijze hun interesse voor het vogelen verder ontwikkelen.

Meerdaagse excursies

Ondertussen zijn de excursie-gangers van Texel en Estland weer terug en beiden excursies waren weer een groot succes!! Op Texel zijn 122 vogelsoorten gespot en in Estland maar liefst 181. Veel complimenten voor de organisatoren van beide excursies.

JeugdVogelwacht

Voor de jeugd is een dag georganiseerd om nestkasten te controleren en dit was ook een groot succes. Er is erg enthousiast op gereageerd. Aan deze dag hebben we een nieuw jeugdlid en een nieuw volwassen lid overgehouden. Complimenten voor de organisatie.

Ledenaantal

Het ledenaantal blijft zich goed ontwikkelen. Aanvankelijk leek aan het begin van het jaar het aantal af te nemen maar dit heeft zich ondertussen keurig hersteld. Op dit moment hebben we 361 leden. Alle nieuwe leden; heel veel plezier toegewenst binnen Vogelwacht Uden!

Zoals gebruikelijk staan voor de zomermaanden de activiteiten op een laag pitje. En langs deze weg wil ik iedereen namens het hele bestuur een mooie zomer toewensen.

Jos  Escher (Secretaris)

Maashorstrapporten overhandigd

“Honderden vrijwilligers hebben drie jaar aan inventarisatie Maashorst gewerkt”

Vertegenwoordigers van negen natuur- en milieuverenigingen hebben donderdag 10 mei jl. onder grote publieke belangstelling, de definitieve inventarisatierapporten van de Maashorst aan de gelijknamige Stuurgroep overhandigd. Peer Verkuijlen, voorzitter van de Stuurgroep De Maashorst, dankte in zijn slotwoord iedereen voor de vele uurtjes aan voorbereiding die er in dit megaproject zijn gestopt. Hij pleitte verder voor een intensieve samenwerking tussen de verschillende instanties. “Ik ga ermee aan de slag om de aanbevelingen uit het rapport onder de aandacht van de juiste personen te brengen”.

Onder de ruim honderd belangstellenden waren, naast de vele vrijwilligers, ook vertegenwoordigers van Vogelbescherming Nederland, Staatsbosbeheer, het SOVON, Maashorstboeren en de omliggende gemeenten aanwezig. Zij hoorden, bij monde van Jan-Willem Hermans en Nico Ettema, gloedvolle betogen over de huidige stand van zaken met betrekking tot flora en fauna in de Maashorst en het Herperduin. Samen goed voor zo’n 4.000 hectare aaneengesloten natuurgebied. Naast soorten die het erg goed doen in de Maashorst, zijn er ook vogels en planten die op de Rode Lijst van bedreigde soorten staan. Denk aan de nachtzwaluw, boomleeuwerik, patrijs en de geelgors. Volgens voorzitter Hermans hollen zij in aantal achteruit en dienen extra bescherming te krijgen. “We doen hierbij een dringende oproep aan de verantwoordelijke Maashorstboeren, Gemeenten en Staatsbosbeheer om de aanbevelingen uit dit rapport ter harte te nemen, zodat daarmee de biodiversiteit van de Maashorst wordt vergroot”, vertelt Hermans met gevoel voor dramatiek. “Pak die handschoen op en doe er iets mee”. Ook bioloog Nico Ettema sluit zich bij dit verhaal aan en maakt duidelijk dat door middel van het aanleggen van akkerranden, een verhoging van het waterpeil, het extensiveren van maaibeheer, het verbieden van de jacht in de natuurkern, het faseren van de recreatiedruk en het omvormen van productie- naar natuurbos zal leiden tot een *ó*verrijking van de natuur. “Op termijn moet het mogelijk zijn om soorten als het edelhert, wisent en wild zwijn te herintroduceren in de Maashorst”.

Aankoop extra gronden

Jos van der Wijst, lid van stuurgroep De Maashorst, gaf aan dat door middel van de bouw van een tweetal ecoducten over de A50, de Maashorst wordt verbonden met het Herperduin. “Daarnaast wordt naarstig naar financiële middelen gezocht om extra (agrarische) gronden aan te kopen om deze vervolgens om te kunnen zetten in natuur. Hoe groter het natuurgebied, des te beter het is om een evenwichtige en natuurlijke omgeving te creëren waarin honderden planten- en diersoorten goed kunnen gedijen”, besluit Van der Wijst. Voor meer informatie of contactgegevens, kijk op: www.demaashorst.nl.

Peter Noy

Hemelvaartexcursie naar Texel (17 t/m 20 mei 2012)

Inleiding

Inmiddels de 19^e editie van deze mooie vierdaagse voorjaarsexcursie! Op donderdagochtend 17 mei jl. (Hemelvaartsdag) vertrokken we met maar liefst veertig enthousiaste vogelaars richting Den Helder, om vanaf daar de veerboot naar Texel te nemen. Het was nog even spannend of we de boot van half elf zouden halen. Gelukkig sloot de elfde auto last-minute in de rij aan om nog, net voor het sluiten van de slagboom, de boot op te rijden. En wij maar denken dat Fransen Loeffen óde boot gemistôhad! Na een voorspoedige overtocht (het weer was uitstekend) reden we net na elfen Den Burg binnen op zoek naar de splinternieuwe Stayokay. Voor het eerst zijn dit jaar ook de leden van IVN-Uden uitgenodigd, waarvan door enkelen van hen dankbaar gebruik is gemaakt. Zij hebben genoten van de bijzondere sfeer tijdens zoñ meerdaagse excursie. Verderop in het Bruujssel kun je lezen hoe zij de reis ervaren hebben. Helaas waren Emmy Veeger en Petra Hermens door privéomstandigheden verhinderd.

Stayokay Texel

Deze vier jaar geleden nieuw gebouwde groepsaccommodatie, aan de rand van Den Burg, mag er wezen en doet niets onder voor een viersterren hotel. In mei 2006 zijn we voor het laatst met de Vogelwacht op Texel geweest (wat vliegt de tijd toch). We zaten destijds nog in de oude Stayokay (Herberg Panorama). De nieuwe groepsaccommodatie ademt rust en sfeer uit en heeft diverse ruimtes (restaurant, bar, buitenterras, filmzalen) om te verblijven. De twee- en vierpersoonskamers zagen er netjes uit en zijn praktisch en sfeervol ingericht. Twee avonden hebben we gebruik gemaakt van de filmzaal om dia-/filmpresentaties (o.a. van Texel) te bekijken. Kortom een luxe accommodatie, waar we zeker nog eens terugkomen!

Deelnemers Hemelvaartexcursie 2012

Wie gingen er mee?

Riky en Udo Alma, Jan van Bergen, Vera Brounts, Simone van de Burgt, Harrie Clemens, Martien van Dooren en Dieny Fleuren, Francien en Tiny van den Elsen, Bert van Ginkel, Sjoukje van den Heuvel, Tineke en Peter Huijs, Trudy Kanters, Conny Koenen, Annie en Wim van Lanen, Els en Frans Loeffen, Rien de Mol, Sjan en Peter Noy, Marlies Noy, Ria en Noud van de Rakt, Leo Roovers, Theo van der Velden, Marga Verduin, Liesbeth en Ramon Verkaar, Hermien en Lambert Verkuijlen, Arend Vermaat, Dorien en Theo Versteegden, Fien en Nico Verstegen, Annie Vervest en Jeroen Vonk.

Wat zagen we?

Tijdens deze excursie hebben we een respectabel aantal vogelsoorten gescoord (122), waaronder de zeldzame Brilzee-eend in de Mokbaai (zie foto). Onder aanvoering van enkele diehards konden we, naast de eerdergenoemde soort, diverse leuke waarnemingen op onze palmares bijschrijven. Denk aan: Roodmus, Morinelplevier, Bruine Kiekendief, Dwergstern, Grote Stern etc. Iedere avond, na afloop van het avondeten, werd de ornithologische checklijst door Arend Vermaat voorgelezen. Dé vogelkijkpunten op Texel zijn het Ottersaat, Dijkmanshuizen, de Petten, de Mokbaai, de Muy, de Slufter en de Schorren etc. Voor alle deelnemers had Tineke een praktisch overzicht gemaakt van alle vogelkijkpunten op het eiland. Gedurende onze trip hebben we gebruik gemaakt van zowel de (elektrische) fiets als de auto.

Brilzee-eend in de Mokbaai

Tot sloté

Een leerzaam, gezellig én vogelrijk lang weekend (goed weer; 15 tot 20 graden), waar veel Vogelwachters en IVN-ers van genoten hebben. Naast vogels kijken, gaat het ook om de onderlinge contacten, het fietsen, lekkere eten ené niet te vergeten het pilsje of wijntje ôs avonds aan de bar. Lees hierna de enthousiaste verhalen van enkele excursiegangers. De herfstexcursie naar Terschelling (6 t/m 10 oktober 2012) is een van de andere hoogtepunten binnen Vogelwacht Uden. Tijdens het lange Hemelvaartweekend (9 t/m 12 mei 2013) gaan we weer terug naar het schitterende ôVillapark de Weerribbenôin het gelijknamige Nationaal Park. Graag tot ziens!

Peter Noy

Donderdag 17 mei 2012 (door Marlies Noy)

Klokslag 7.35 uur stonden Peter en Sjan bij mijn voordeur. Een strakke planning, maar ik had niet anders verwacht. Het beloofde een prachtige dag te worden: de zon stond hoog aan de hemel. We kwamen aan bij de Groenhoeve en er volgde het bekende ritueel van het begroeten van oude en nieuwe vogelaars. We begroetten zowaar zeven juveniele vogelaars! De reis papieren werden uitgedeeld en de fototoestellen uitgeprobeerd. We vertrokken met drie groepen met in totaal elf auto's naar Den Helder.

Veertig enthousiaste vogelaars hadden erg veel zin om Texel met zijn duizenden vogels te gaan verkennen! Om half elf kwamen we aan in Den Helder en gingen met de auto's aan boord. We waren nog maar net van de wc-stop terug of we waren al aangekomen in Texel. De overtocht duurde niet langer dan een kwartier! Jammer; ik had nog wel even aan het dek de talloze meevliegende meeuwen willen bekijken! We reden met zijn allen naar de Stayokay Texel. Het weer kon niet beter: strakke blauwe lucht, een graad of achttien en weinig wind. Onze Stayokay bleek een vrij nieuw en groots opgezet gastenverblijf te zijn. Ze kon 240 gasten herbergen. Later merkten we inderdaad dat de herberg aardig vol zat met gezinnetjes en talloze jonge voetballertjes met hun ouders, trainers en broers en zusjes! Het was een drukte van belang maar wel gezellig. De voetballertjes genoten enkele dagen van een voetbaltoernooi. Binnen aangekomen zagen we een grote receptiehal, een ruime eetzaal en een bar die oranje versierd en aangekleed was.

We kregen als ontvangst een kop koffie/thee met een punt typische Texelse lekkernij (Hoornderring, red.). Het leek veel op gevulde speculaas. De tassen lieten we in de auto's staan en we vertrokken met drie groepen en duidelijke routekaarten om een aantal vogelgebieden te gaan verkennen. Ik hoopte dat onze zeven juvenielen snel zouden wennen: Marga Verduin, Nico en Fien Verstegen, Trudy Kanters en Leo Rovers en Annie en Wim van Lanen. Gedurende de middag hebben we diverse gebiedjes, eilandjes en vogelobservatiehutten bezocht. Duizenden schreeuwende kokmeeuwen blijven op mijn netvlies staan. Zij aan zij waren ze aan het broeden of rusten op de eilandjes in het water. We zagen dat ze op een erg eenvoudig nest zaten, gemaakt van wat rietstengels. Verder ging het weer: We bezochten de Petten en de Mokbaai. Blij verrast waren we met de vondst van een Rosse Franjepoot op Dijkmanshuizen (zie foto). De zeldzame Brilzee-eend hadden we de eerste dag nog niet gevonden, jammer. Het is een verdwaalde vogel die al wel door andere vogelaars was aangetroffen. Ik twijfelde er niet aan dat hij door de meer ervaren vogelaars met hun scherpe ogen een dezer dagen zou worden gespot! Iemand ontwaarde een mannetje Gele Kwikstaart in een weide en wees ons op zijn bijzondere diepe gele kleur. Turend van het ene punt naar het andere punt hebben we een schat aan vogels aangetroffen: Kanoeten, Wulpen, Grauwe Ganzen, Eenden, Scholeksters met hun feloranje snavels pikkend in het water op zoek naar voedsel. Behendige Visdiefjes scheerden door de lucht en opnieuw bewonderde ik de grote Aalscholvers die op een rijtje hun grote vleugels lieten drogen. Dat blijf ik een prachtig gezicht vinden!

Rosse Franjepoot (foto Marc Gottenbos)

Texel bleek een groot, ruim en groen eiland te zijn met zeer veel polders, graslanden, boerderijen en kleine dorpjes. De smalle huisjes met aparte daken en allerlei frutsels in de voortuin waren prachtig om te zien. De talloze wilde bloemen in het gras waren een lust voor het oog: boterbloemen, paarse wilde orchideeën etc. Er waren heel veel toeristen omdat het Hemelvaartweekend was. Ik heb veel typisch Texelse boerderijen gezien met enorme rieten daken. En de zogeheten 'boeten' vielen op in de weilanden. Waren deze schuurtjes niet gewoon schapenverblijven? Ik heb me weer laten uitleggen waarom deze schapen gekleurde strepen op hun kont hadden. Sommigen van hen hadden wel drie kleuren op hun achterwerké ? Moe maar voldaan arriveerden we net na zessen bij de Stayokay. Snel naar de kamer en tassen uitpakken want om half zeven zou het dinerbuffet klaar staan. Het eten, die eerste avond, viel tegen. Meerdere mensen mopperden hier over.

De karbonade was taai en had veel bot en we kregen wat erwten en wortels die overduidelijk uit de diepvries kwamen. Peter verwoordde onze klacht richting chef en deze nam het serieus op. Na de gebruikelijke koffie/thee en een lekker pindakoekje somde Arend Vermaat met luide en duidelijke stem de 92 vogelsoorten op die we vandaag hadden waargenomen. Om negen uur vertrokken we naar de bioscoopruimte op de eerste verdieping waar we een informatieve en interessante film over Texel hebben gezien. We kregen daarin wel honderd vogelsoorten te zien met een korte uitleg erbij waardoor we ruim anderhalf aan het kijken waren. Dat was voor sommigen van ons teveel van het goede: Ramon Verkaar en ook ik zaten zichtbaar tegen de slaap te vechten en we zaten te knikkebollen! We gingen hierna nog even borrelen in de oranje bar en tegen 0.00 uur waren de meesten van ons richting bed. Moe, maar voldaan na deze prachtige eerste dag.

Marlies Noy

Brede Orchis
(foto Peter Noy)

Vrijdag 18 mei 2012 (door Marga Verduin)

Na een eerste dag vol nieuwe indrukken per auto, gaan we vandaag de vogels vanaf de fiets spotten. Nadat we het ontbijt en een eigen lunchpakket hebben klaargemaakt, worden de fietsen uitgedeeld. Ik als nieuweling, was niet zo goed voorbereid als de meeste ervaren vogelaars, die voorzien waren van handige fietstassen en zelf gefabriceerde pvc-kokers voor hun telescoop. Bepakt en bezakt vertrekken we in drie groepen met zonnig, fris weer en een matige wind. Peter had een mooie route gepland van ruim dertig kilometer. Het motto was: goed om je heen kijken en zodra iemand iets ziet, stoppen, en daarbij ook nog opletten dat je niet op je voorganger knalt! De route voert natuurlijk ook langs verschillende vogelkijkpunten, waar sowieso gestopt wordt om de vele steltlopers te aanschouwen, zoals grote groepen foeragerende Rosse Grutto's, broedende Kluten waarvan sommige al met jongen, een Tureluur, Scholeksters met hun tepiet-ceremonie of een Steenloper die druk doende is steentjes of schelpen om te keren, een rennende Krombek- of Drieteen Strandloper (deze mist het vierde teentje, hoorde ik), een Bontbekplevier en enkele hele mooie Zilverplevieren in zomerkleed. Krijsende Kokmeeuwen of Visdiefjes die hun partner liefkozend een visje aanbieden. Ook de vele Grote Sterns, welke een geluid produceren dat niet bepaald het oor doet strelen. Volgens Bert klonk het als een oude, knarsende kasteeldeur. Doch, de meningen hierover waren verdeeld... Kortom: er viel heel wat te zien en te bespreken. Een bijzondere waarneming die dag was het spotten van de Zwarte Zeekoet, die jammer genoeg niet zo mooi op kleur was als in mijn pas aangeschafte vogelgids. Onderweg lieten we ons verrassen door de Zomertortel, wiens koeren je nog zelden hoort. Tijdens een fiets-stop op de dijk lukte het Peter nauwelijks om vanaf een glad gepolijst kunstvoorwerp een groepsfoto te maken; gelukkig kwam hij er zonder kleerscheuren vanaf!

Kokmeeuw (foto Lambert Verkuijlen)

Met de veerboothaven in zicht wilden de dames even naar het toilet en fietsten de diehards Jan, Bert en Arend verder naar de volgende spotplek. Onze groep splitste zich, maar Leo kon zich hier gelukkig weer met zijn Trudy herenigen (zie foto)! ñZoenen, zoenen.....ò, riep Marlies. Het koppel was als juvenielen zo in de ban van het vogelen, dat zij elkaar al fietsend uit het oog waren verloren. Ja, en toen moesten we zelf het onderscheid proberen te maken tussen een Kleine en een Grote Mantelmeeuw. En warempel, het lukte ons. Tijdens het fietsen door een bos overviel ons een regenbuitje en na het aantrekken van regenkleding miste Peter ineens zijn zus Marlies en zijn vrouw Sjan. Het viel onze herder niet mee om zijn Udense schaapjes bij elkaar te houden!

Leo en Trudy weer herenigd!
(foto Peter Noy)

Arend Vermaat nam, na afloop van het avondbuffet, de vogellijst door en zo konden we nog meer soorten afvinken. Na de koffie/thee konden we in de filmzaal genieten van een mooie diaprojectie van Lambert Verkuijlen en daarna sloot een ieder voor zich de avond af met een praatje en een drankje na weer een geslaagde dag.

Marga Verduin

Zaterdag 19 mei 2012 (door Liesbeth en Ramon Verkaar)

Onze fietsgroep bestond die dag uit: Wim en Annie van Lanen, Conny Koenen, Jeroen Vonk, Nico en Fien Verstegen, Dieny Fleuren en Martien van Dooren, Theo en Dorien Versteegden en Ramon en Liesbeth Verkaar.

Vandaag was Hermien jarig, ze werd zestig jaar. Uiteraard werd er gezongen voor haar en haar eetplek was versierd. Ze was nogal verrast door deze ontvangst bij het ontbijt. Als je òs morgens al gefeliciteerd wordt door veertig enthousiaste mensen, is dat toch wel bijzonder. De tweede fietsdag stond gepland. Het waren fijne fietsen, behalve de zadels, die waren best hard, arme billen! Enkele mensen gingen met de auto vogelen, waardoor onze groep slonk van veertien naar twaalf. De dag begon met wat regen, maar zodra we op pad gingen werd het droog en er stond maar weinig wind, ideaal fietsweer. Om niet weer richting Oudeschild te gaan, had Ramon een tocht gepland die eerst midden door Texel ging. Iets boven Den Burg, na een kwartiertje fietsen, kwamen we bij een plasje. Hier zagen we twee Casarca-eenden. Ze zijn ongeveer zo groot als Bergeenden maar dan bruin en met een lichtgele kop. Het mannetje heeft een zwarte ring om de nek. Vaak zijn het vogels die uit gevangenschap ontsnapt zijn en zich in de natuur kunnen handhaven en voortplanten. Ook hoorden we volop de Rietzanger en de Rietgors zingen. De Rietgors hadden we vrij snel gevonden, maar de Rietzanger liet zich niet zien. Dat was zoeken naar een speld in een hooiberg.

Hermien Verkuijlen (l) wordt toegezongen
(foto Peter Noy)

Uiteindelijk hebben wij hem toch gevonden. Het is een drukke zanger met veel krassen en uithalen. Via een fietspad kwamen we bij een dijkje en een ander leuk plasje met een bruggetje. Daar werden we verwelkomd door de Grasmus, die was niet moeilijk te vinden. Op het plasje waren enkele meerkoeten aan het knokken om een vrouwtje. Dat heb je in deze tijd van het jaar. Het hele eiland barstte van het leven. We hoorden al enige tijd de Kleine Karekiet roepen, weer een puzzel om op te lossen. Met vereende krachten gingen we op zoek en we hebben hem uiteindelijk goed in de kijker gekregen. Vervolgens fietsten we verder en kwamen in de buurt van een boerderij, waar we de Spotvogel hoorden, maar hoe we ook zochten, deze grappenmaker liet zich niet zien, hij spotte met ons. Gelukkig was er een sympathiek Winterkoninkje dat bleef zitten, zodat Conny mooie foto's kon maken. Ook de mooi gekleurde putters lieten zich zien.

We fietsten verder en kwamen in de polder Waal en Burg. Langs de kant van de weg lag vogelkijkpunt *de Staart* waar we de Tureluur, de Grutto en de knalgele Kwikstaart zagen. We gingen een doodlopende weg in met een vervallen boerderij. Aan het einde zagen we twee Oeverloperjes langs de kant van het water vliegen, hoog piepend en protesterend. Martien probeerde een foto te nemen, maar telkens als hij wilde knippen, vlogen ze weer vrolijk verder, frustrerend! De Oeverloper is een middelgrote Ruiters met korte poten, een korte hals en een lange staart. Heeft een bruine kop, hals en rug en een witte buik. De witte buik loopt door tot bijna op de rug in een witte streep (inkeping op zijborst). Hij laat kenmerkend gedrag zien; de kop en staart wippen voortdurend op en neer en hij heeft een in elkaar gedoken houding. Hij vliegt vlak boven het water met snelle trillende ondiepe vleugelslagen en met glijvluchten op afhangende vleugels. Hij heeft een heel goede schutkleur en wordt daarom vaak pas gezien als hij op de wieken gaat, om een stukje verderop weer neer te strijken. De witte vleugelstreep en donkere staart zijn dan zichtbaar. Het is vooral een doortrekker, maar enkele vogels komen in ons land tot broeden.

We wilden naar de Westerkolk fietsen, maar vanwege het broedseizoen was dit gesloten. Het mannetje Bruine Kiekendief konden we mooi zien en langs de weg veel prachtige paarse orchideeën. Toen maar richting oostkust gefietst en kozen een doodlopend weggetje in Drijvers Vogelweid de Bol, vlak boven het plaatsje Oost. Hier stond een boeren platte kar, die we gebruikten als zitplaats voor onze lunch. Het was een koddig gezicht (zie foto). Na de lunch kwamen we de groep van Peter tegen bij de plas met tamme eenden van Natuurmonumenten. Je kunt hier wel even je soorten oefenen, want ook veel eenden zie je in het wild. Op een leuk terras in Oosterend lieten we ons de koffie goed

***Gezamenlijke lunch op platte kar
(foto Martien van Dooren)***

smaken. De gierzwaluwen en huiszwaluwen vlogen boven onze hoofden. Op naar Waagejot en daar strandden we op een oude zeedijk. Daar zagen we dat aan de andere kant van het water de vogels beter te zien waren. Het is een langgerekte plas met kleine eilandjes. Een prachtig kijkpunt met heel veel krijsende kokmeeuwen, visdiefjes die hun partner een visje kwamen aanbieden, bontbekplevieren en kluten. Hier konden we wel uren blijven kijken. Er liepen ook kleine kluutjes rond, zo schattig, die bolletjes met veren en van die veel te grote blauwe poten. Af en toe kropen ze onder moeders vleugels. Kluten zijn nestvlieders, dat betekent dat de kuikens gelijk als ze uit het ei komen zelf hun voedsel moeten zoeken. Twee kluten waren aan het steggelen, dat deden ze met de poten, omdat als de snavel breekt, ze niet meer kunnen eten en dus dood gaan.

Na deze prachtige plek fietsten we zuidwaarts, naar Minkewaal. Hier stond een betonnen oeverwaluwand. De wand was bewoond, je zag de oeverwaluwen rond en in de wand vliegen. Bij Dijkmanshuizen was de zeldzame Rosse Franjepoot de kers op de taart. Een druk vogeltje dat alsmat om zich heen pikt, het is familie van de strandlopers. Bij deze bijzondere vogel is juist het vrouwtje fel gekleurd en het mannetje wat fletser. Dit omdat het mannetje de eieren uitbroedt en de jongen verzorgt. Het vrouwtje gaat na het eieren leggen op zoek naar een tweede partner, om zo het korte broedseizoen in het noorden (IJsland, Rusland, Scandinavië) optimaal te benutten. Ze worden zelden in broedkleed in Nederland gezien. Vooral na een herfststorm worden ze nogal eens gespot.

Om zes uur waren we thuis, dus waren we negen uur onderweg geweest. Het was mooi weer, dus de drankjes voor het eten konden op het terras van de Stayokay herberg genuttigd worden. 's Avonds was er voetbal (Champions League finale, red.), wie er niet van houdt ging wandelen in het gezellige dorpje Den Burg. Het was een geweldig mooie dag. Alles was weer tot in de puntjes verzorgd door Peter. We moeten er voor waken dat we dit gewoon gaan vinden, want hij steekt er veel vrije tijd in.

Liesbeth en Ramon Verkaar

Zondag 20 mei 2012 (door Annie Vervest)

Na een paar fantastische dagen, waarin we weer ontzettend veel gezien en gescoord hebben, is alweer de allerlaatste dag aangebroken van ons verblijf in het Stayokay in Den Burg op het eiland Texel. Een eiland met vooral schapen en nog eens schapen. Superbeesten. Het was die dag opnieuw genieten van een heerlijk ontbijt, waarbij een eitje ook deze dag niet ontbrak. Peter werd door Marlies terecht in het zonnetje gezet. Ze hield een prachtige speech over alle schaapjes die Peter onder zijn hoede had en als herinnering kreeg hij van Marlies, namens de hele groep, een allerliefst schaapje (zie foto) voor op zijn bureau. Dit natuurlijk om deze bijzondere kudde niet te vergeten.

Na het ontbijt werd traditiegetrouw de groepsfoto gemaakt, waarbij weer op de nodige personen gewacht werd. Ondergetekende niet uitgezonderd. Uiteindelijk waren alle schaapjes present en konden we na het maken van de foto weer in drie groepen vertrekken. Het was erg koud en van lieverlee werd het weer wat druilerig en het duurde niet lang of het begon echt te regenen. Tijd voor koffie dus. Onze groep splitste zich en ik ging met Frans en Els naar het Maritiem & Juttersmuseum in Oudeschild. We hebben ons daar geen moment verveeld en als we nog eens in Texel komen is het een aanrader om daar te gaan kijken. We hebben dus vandaag niet zoveel gevogeld, maar ons toch goed vermaakt. Om drie uur begon iedereen zich in de hal van de Stayokay te verzamelen voor de koffie, maar het kriebelde toch bij een aantal chauffeurs, want er was twee uur wachttijd voorspeld bij de boot naar het vaste land. Het grappige was, dat we daar iedereen weer troffen, buiten in het zonnetje, op een parkeerplaats en nog een parkeerplaats. Tijd genoeg om daar dus afscheid van iedereen te nemen.

Ik heb eens nagedacht over hoe zo'n dag er voor Peter eigenlijk wel uit moest zien en ik kwam tot de conclusie dat er misschien toch maar weinig van zo'n herdersop de wereld rondlopen. Het begint al 's morgens bij het ontbijt: Ongelooflijk hoeveel makke schapen (zie foto) er in een hok gaan, en dat met maar één herder die ze moet hoeden.

Makke schapen op Texel (foto Annie Vervest)

voordat alle verloren schapjes terecht zijn. Gelukkig zijn deze dan weer een poosje zo mak als een lammetje. De herder krijgt pas echt rust als ôs avonds alle schapjes op het droge zijn, alle schapjes geteld zijn en ôs nachts alle schapjes in de wolken zijn. Ook speelt onze herder af en toe de rol van het ôzwarte schapô Ga er maar aan staan. Dit is bijna onmogelijk, maar Peter lukt het. Eigenlijk kom ik tot de volgende conclusie: Peter is er voor geschapen.

Annie Vervest

Hemelvaartexcursie Texel 2012 in beeld

Beste vogel- en natuurvrienden!

Hier een klein verslag van hoe wij op het idee gekomen zijn om ons tijdens de Hemelvaartexcursie aan te sluiten bij de groep enthousiaste Vogelaars en natuurlijk IVN-ers. Nou, het is puur toeval dat we lid zijn geworden van IVN en nog niet van de Vogelwacht. Wij zijn namelijk al van huis uit echte natuurliefhebbers. Enkele jaren terug las ik een stukje in het Udens Weekblad over een cursus óvogels rondom het huis. Ik stelde mijn man Nico voor om hieraan deel te nemen. Zo gezegd, zo gedaan.

We vonden het allebei zeer interessant en zijn daarna met andere ogen en nog meer interesse naar de vogels in de tuin gaan kijken. We kochten een verrekijker en gingen meer op pad om onze nieuwe kennis in praktijk te brengen. Ook probeerden we foto's van de vogeltjes te maken en deze thuis op te zoeken. Van mijn kinderen kreeg ik met mijn verjaardag een voederstandaard om de vogeltjes in de winterdag te voeren en tevens konden we er dan door ons kamerraam mooi van genieten en proberen de diverse soorten ook thuis te brengen. Op een gegeven moment werd er een IVN cursus aangeboden basis natuurkennis. Deze sloot mooi bij onze interesse aan en die hebben we dan ook gevolgd. Theorie binnen was heel leerzaam, maar het leukste daaraan zijn natuurlijk de excursies buiten. Dan zie je het in de praktijk en je leert ook veel van je medecursisten. We dachten toen dat het zeker tijd zou worden om lid te worden. En zijn toen ook lid geworden van het IVN-Uden. Het voordeel daarvan is dat je steeds meer informatie krijgt wat er zoal te doen is en waar je aan deel kunt nemen. Bij het doorlezen van de activiteiten kwam dus ook de meerdaagse reis naar Texel in beeld. Op Texel waren we al eens geweest maar dit was dé kans om er nog eens naar toe te gaan en ook nog iets op te steken van de mooie natuur daar. Het ging onze verwachtingen ver te boven. Na 45 jaar weer eens op een stapelbed (*wie had dat gedacht*), allemaal leuke vogelaars en natuurliefhebbers om je heen en onze kamergenoten woonden bij toeval vroeger ook nog in onze buurt. Op Texel zijn we de eerste dag rondgereden met de auto naar de plaatsen waar wat te zien was. De dagen daarna op de fiets en dan soms om de honderd meter stoppen want er werd iets gehoord, de verrekijker in de aanslag en maar zoeken of we konden scoren. En het mooie was: we hebben ons geen moment verveeld. We hebben daar zoveel soorten vogels gezien dat we ze zonder het papier ze nog niet konden opnoemen. Je las de naam dan en dacht, o ja die heb ik ook gezien of gehoord. Het was een ervaring op Texel die wij iedereen kunnen aanraden, goed georganiseerd, goed eten, mooi ingedeelde groepen, en fantastisch weer besteld en gekregen. Petje af voor onze reisleader Peter Noy want die had het toch maar weer voor veertig personen goed voor elkaar. Dank je wel. Wij zullen dan ook niet schromen om vaker met een dergelijke excursie mee te gaan!

Nico en Fien in grijze regencap

Nico(l) en Fien (r) ós avonds in de bar

Peter Noy want die had het toch maar weer voor veertig personen goed voor elkaar. Dank je wel. Wij zullen dan ook niet schromen om vaker met een dergelijke excursie mee te gaan!

Nico en Fien Verstegen (IVN-Uden)

Vogelwaarnemingen Texel 2012 (door Arend Vermaat)

1. Aalscholver,	42. Grutto	83. Roodmus
2. Bergeend	43. Heggenmus	84. Rosse Franjepoot
3. Blauwborst	44. Holenduif	85. Rosse Grutto
4. Blauwe Kiekendief	45. Houtduif	86. Rotgans
5. Blauwe Reiger	46. Huismus	87. Scholekster
6. Boerenzwaluw	47. Huiszwaluw	88. Slobeend
7. Bontbekplevier	48. Kanoet	89. Smelleken
8. Bonte Strandloper	49. Kauw	90. Sperwer
9. Bonte Vliegenvanger	50. Kempmaan	91. Spotvogel
10. Boomkruiper	51. Kievit	92. Spreeuw
11. Boomvalk	52. Kleine Karekiet	93. Sprinkhaanzanger
12. Bosruiter	53. Kleine Mantelmeeuw	94. Staartmees
13. Braamsluiper	54. Kleine Plevier	95. Steenloper
14. Brandgans	55. Kleine Strandloper	96. Stormmeeuw
15. Brilzee-eend	56. Kluut	97. Tafeleend
16. Bruine kiekendief	57. Kneu	98. Tapuit
17. Buizerd	58. Knobbelswaan	99. Temmincks Strandloper
18. Casarca	59. Koekoek	100. Tjiftjaf
19. Dodaars	60. Kokmeeuw	101. Torenvalk
20. Drieteenstrandloper	61. Koolmees	102. Tuinfluter
21. Dwergstern	62. Krakeend	103. Tureluur
22. Eider	63. Krombekstrandloper	104. Turkse Tortel
23. Ekster	64. Kuifeend	105. Veldleeuwerik
24. Engelse (Gele) Kwikstaart	65. Lepelaar	106. Vink
25. Fazant	66. Keerkoet	107. Visdief
26. Fitis	67. Merel	108. Waterhoen
27. Fuut	68. Middelste Zaagbek	109. Wilde Eend
28. Gele Kwikstaart	69. Morinelplevier	110. Winterkoning
29. Gierzwaluw	70. Nachtegaal	111. Wintertaling
30. Goudhaan	71. Nijlgans	112. Witbuikrotgans
31. Goudplevier	72. Noordse Stern	113. Witte Kwikstaart
32. Grasmus	73. Oeverloper	114. Wulp
33. Graspieper	74. Oeverzwaluw	115. Zanglijster
34. Grauwe Gans	75. Pimpelmees	116. Zilvermeeuw
35. Grauwe Vliegenvanger	76. Putter	117. Zilverplevier
36. Groenling	77. Regenwulp	118. Zomertortel
37. Groenpootruiter	78. Rietgors	119. Zwarte Kraai
38. Grote Bonte Specht	79. Rietzanger	120. Zwarte Wouw
39. Grote Canadese Gans	80. Ringmus	121. Zwarte Zeekoet
40. Grote Mantelmeeuw	81. Roodborst	122. Zwartkop
41. Grote Stern	82. Roodborsttapuit	

De complete lijst van waargenomen vogels tijdens de voorjaarsexcursie 2012 naar Texel van de Vogelwacht Uden. In totaal 122 soorten. Van de lijst afgevoerd is de Grote Burgemeester. Deze mooie witte meeuw bleek een leucistische Zilvermeeuw te zijn geweest, en dat is misschien wel nog zeldzamer (afgelopen winter in elk geval wel). Al met al toch een indrukwekkende lijst.

Arend Vermaat

Zwarte Zeekoet
(foto Marc Gottenbos)

Educatief natuurpad rond Hoevens buske en Groenhoeve

In 1990 werd de Groenhoeve opgeleverd, het is het honk geworden van drie verenigingen; Kinderboerderij, Vogelwacht Uden en IVN Uden. In 2000 is gestart met een natuureducatie project, maar dit project is door vandalisme op een laag pitje komen te staan en de feitelijke inrichting is nooit voltooid. De nestkasten die werden opgehangen, zijn al na enkele dagen allemaal vernield. Ook het project 'Klimaatplein' is nooit echt van de grond gekomen, doodzonde! Nu willen we dit project nieuw leven inblazen, omdat het natuurpad nu alleen toegankelijk is tijdens de openingsuren van de Kinderboerderij en er 's avonds geen hangjeugd meer in kan. Ook de hondenbezitters zullen nu een andere route moeten kiezen.

Willem Peters heeft een plan van aanpak geschreven en heeft subsidie bij de gemeente aangevraagd en gekregen. Er is overleg geweest met Wim Althuisen van de gemeente. Hierbij is € 20.000,- beschikbaar gesteld, waarvan de grootste kostenpost het nieuwe hekwerk en het aan- en verleggen van het pad is. Het bosje moet goed afgesloten worden en de waterstand in de sloot achterin komt hoger te staan, zodat er niet overheen gesprongen kan worden. Het Waterschap wil hieraan meewerken door het opstuwen van het water. Het VLU heeft twee werkdagen gehad in het bosje en heeft het grove werk verricht. Veel eiken zijn omgezaagd om weer een dichte structuur te krijgen. In dichte begroeiing komen veel meer vogels en andere beesten. De stammen zijn verkocht als brandhout en de takken zijn in een ril gelegd, zodat er beestjes in en onder kunnen schuilen. Tijdens de Nationale Boom plantdag zijn er ruim driehonderdvijftig jonge boompjes ingeplant, voornamelijk eiken en ook nog eens driehonderdvijftig op de tweede VLU werkdag. Het heeft behoorlijk geregend in april, dus zullen ze, hoop ik, goed aanslaan. Het pad loopt gedeeltelijk over het terrein van de Kinderboerderij en gedeeltelijk door het Hoevens buske.

Met leden van de drie verenigingen: Willem Peters als coördinator, verder Paula Kuijpers en Luc van den Brule van de Kinderboerderij, Peter van de Braak van de Vogelwacht en Annelies Vliexs en Liesbeth Verkaar van de IVN, hebben we al vier besprekingen gehad. We hebben ook om ons heen gekeken om ideeën op te doen. Bijvoorbeeld in de Groote Peel hangen verschillende nestkastjes op kinderhoogte en mogen de kinderen kijken of er iets in zit. De doelgroep die we willen bereiken zijn de kinderen die de Kinderboerderij bezoeken en hun (groot)ouders. We denken dan aan kinderen van vier tot twaalf jaar. Het idee is om een soort nieuwsbrief te maken voor twee leeftijden: vier tot acht

Kinderen kijken in nestkast

jaar en acht tot twaalf jaar. Ook kijken we naar de verschillende seizoenen en willen we als rode draad er rekening mee houden hoe het vroeger was; Brandrode Runderen op de boerderij, houtril gebruikt als veekering, fruitbomen in de voortuin. In de nog samen te stellen nieuwsbrief vermelden we ook hoe je lid kan worden van een natuurvereniging, jeugd of volwassen, en maken we de (groot)ouders er op attent dat de dingen die ze hier zien ook in eigen tuin gedaan kunnen worden. We denken aan het aanbieden van nestkastpakketten voor zowel vogels, vleermuizen als vlinders en ook egelkasten. De bijen helpen we met bijenflats en veel wilde bloemen. Dit kan ook in de eigen tuin. Zo kunnen we de mensen wat 'groener' en milieubewuster leren denken.

De ingang van het pad komt naast de Kinderboerderij te liggen en is dus alleen te gebruiken tijdens de openingsuren van de Kinderboerderij. De ingang willen we markeren met de twee ijzeren eiken bladeren, die nu nog buiten het bosje staan. De nieuwsbrief is te verkrijgen in de kantine van de Kinderboerderij. Het pad wordt gemarkeerd met gekleurde paaltjes met een nummer. Aan de hand van het nummer krijg je in de nieuwsbrief informatie over waar je bent en wat je ziet. Op de open plek in het bos kan een kinderzitje gemaakt worden van afgezaagde boomstammen. Van hier uit kunnen enkele educatieve momenten beleefd worden, bijvoorbeeld tijdens een kinderfeestje. De mogelijkheid tot klauteren is voor kinderen belangrijk. Losse takken om een hut van te bouwen is ook erg leuk voor kinderen. Bij de speeltuin komt waarschijnlijk ook een boomhut, maar daar moeten ouders de kinderen in de gaten kunnen houden.

Op 26 april zijn we met ons groepje naar Handel geweest, naar het natuureducatie centrum 'De Specht' René van Hoof (lid van Vogelwacht Uden, red.) heeft ons daar rondgeleid en we hebben veel goede en leuke ideeën opgedaan. Het is daar natuurlijk een stuk groter dan ons bosje, maar René heeft ons veel dingen laten zien waar we iets mee kunnen. Zo stonden er verschillende palen met nestkasten erop getimmerd. Ze hoeven dan niet persé aan een boom te hangen. Verder mooie bijenflats, een geurenroute, veel plaatjes met dieren op de route, 'de mand' een soort kring van gevlochten hazelaartakken met bankjes er in, erg leuk. Verschillende vlinderkasten, vleermuiskasten, we zagen zelfs een vleermuisje zitten, een vogelkijkpad, bakken met compost en paardenmest om paddenstoelen op te kweken, bakken met compost en houtsnippers, daar kunnen de kinderen in scheppen en wormen of andere insecten in zoeken. We keken onze ogen uit. Ook een loep op een paal was erg leuk, de kinderen kunnen zelf er iets onder leggen en beter bekijken. Veel te veel voor ons pad natuurlijk, maar we hebben veel ideeën opgedaan. We willen ons pad niet al te druk maken en een beetje eenheid houden. Vandaar de paaltjes met nummers. Wel denken we aan een mussen- en/of spreeuwenflat. We hebben tot nu toe aan de volgende educatieve punten gedacht:

1. *Bomen/fruit;*
2. *Wijstverschijnsel;*
3. *Struiken- bloesem/nectar/bessen/vlinders;*
4. *Nestkasten, nest-voedselgelegenheid; spreeuwen-/mussentil;*
5. *Dieren in het wild; diersporen;*
6. *Dieren: hoenderachtigen van de Kinderboerderij;*
7. *Dieren: boerderijdieren;*
8. *Insecten/bijenflat;*
9. *Houtwal/wallichaam/rii;*
10. *Vleermuizen;*
11. *Klimaatplein.*

Ieder van ons gaat deze punten beschrijven, kort en op voor kinderen begrijpelijk manier. Ook komen er plaatjes bij en wordt er aan de verschillende seizoenen gedacht. We zijn er nog lang niet, maar de eerste stappen zijn gezet. We hebben er allemaal een goed gevoel over, het moet gaan lukken deze keer. En het is ook goed voor de samenwerking tussen de drie verenigingen. Er komt een soort prijsvraag om de naam van het pad te bedenken, maar daar horen jullie spoedig meer over. En ideeën zijn steeds van harte welkom!

Liesbeth Verkaar

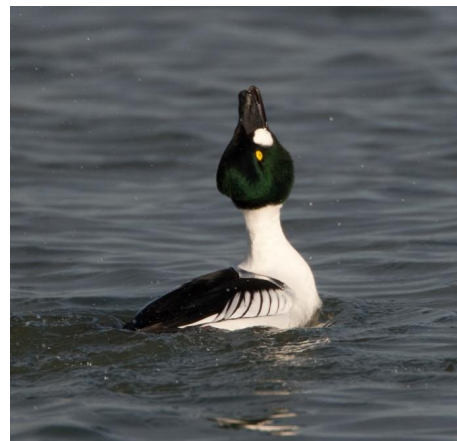

Opknappen 'de Hoevens Buske'

Dagexcursie naar Fochteloërveen en Diependal

Op zondag 25 maart staat de 'hele dag' excursie naar Diependal en Fochteloërveen op het programma. Rond acht uur is het nog behoorlijk mistig als er zich vijftien vogelwachters bij de Groenhoeve verzamelen. We vertrekken met vier auto's richting Drenthe, maar eerst nog even Peter Noy ophalen; hij had wat moeite met de zomertijd bij het wakker worden.....

Onderweg bij Ravenstein pikken we Hans Brouwer nog even op en na een dikke twee uur rijden, bereiken we het dorp ÓOranjeôop de grens van Friesland. De mist is inmiddels opgetrokken, het zonnetje breekt door, het is windstil en dus perfect vogelweer! We stappen uit bij Diependal, een beschermd gebied dat ontstaan is uit de voormalige vloeivelden van een aardappelfabriek. Zodra we op pad gaan, zien we een tiental Geelgorzen in een boom zitten en er vliegt warempel een Kraanvogel over. Voor Peter was dit een primeur! Via een lange tunnel en een trap bereiken we een mooie ronde vogelkijkhut, van waaruit je goed zicht hebt naar alle plassen toe. Hier treffen we Koos Doorten en José Escher aan, die reeds baltsgedrag hadden gespot bij de Roodhalsfuten. Nu is de groep compleet en vogelen we verder met zestien mannen en drie vrouwen. We lopen ook nog naar een vogelkijkwand, waarin natuurlijk te weinig gaten zitten voor ons allemaal, dus enkelen gaan ervoor staan in plaats van erachter en we zien onder andere Roodhalsfuut, Brilduiker (zie foto), Nonnetje, Zomertaling en Dodaars. Als we terugwandelen horen we nog de Tjiftjaf, de Blauwborst en een Waterral. Vervolgens gaan we op weg naar het eveneens beschermde hoogveengebied

Brilduiker (foto Marc Gottenbos)

Fochteloërveen en onderweg spotten we nog een Blauwe Kiekendief en de Roodborsttapuit. Vanaf een parkeerplaats wandelen we naar een prachtige, hoge en dichte uitkijktoren in de vorm van een zeven; eenmaal boven is er een fenomenaal uitzicht op dit uitgestrekte hoogveengebied en dan besef je dat deze plek een uniek stukje Nederland is. Heel in de verte zien we door de telescoop twee Kraanvogels; voor mij lijkt het of ze dansen, maar dat komt door het zinderen van de lucht! Boven het gebied vliegen Buizerds en Ruigpootbuizerds en nu weet ik ook wat het verschil is.

Tijdens het terugwandelen naar de auto's ziet René van Hoof een hagedis het pad oversteken en houdt het diertje op z'n hand zodat we het allemaal goed kunnen bekijken en fotograferen. Na een stukje gereden te hebben maken we een mooie wandeling door het veengebied en zien onder andere Brandganzen, een Kneu, Graspieper en talloze Heikikkers, waarvan het mannetje een blauwe gloed vertoont op zijn rug in deze (paar)tijd. Jammer dat het Paapje zich niet liet zien; daar was het nog te vroeg voor. Voldaan na zo'n leuke, mooie lentedag vol met interessante waarnemingen, rijden we weer terug naar Brabant.

Als ónieuwelingôbij de club is het fijn en leerzaam om informatie te krijgen van ervaren vogelaars en via hun telescoop mee te mogen genieten van al dat moois op 't water, á land en in de lucht; dank jullie allemaal hartelijk daarvoor. Het feit dat ik soms mijn koffie te heet weg moet drinken of achter een autoportier moet hurken, is even wennen maar bijzaak! ñHet is geen vakantiedag, hoor!ò , kreeg ik laconiek toegeroepen door José. Ik kijk alweer uit naar de volgende excursie.

Marga Verduin

Bijzondere Waarnemingen

Hierbij een greep uit de bijzondere waarnemingen van maart tot en met begin juni 2012. Diverse bijzondere gasten hebben ons gebied aangedaan, vooral tijdens de voorjaars trek. Natuurlijk heeft Ron van Rossum een aantal roofvogels ontdekt, of eigenlijk zijn allerte Ara's. Deze zijn nog vaak prachtig vastgelegd (zie waarneming.nl). Maar ook van de 'Telpost Zuid' die steeds meer bemand wordt, zien we leuke meldingen binnenkomen. Een groep van 98 Kraanvogels is toch wel een record voor onze regio, net als de 39 Beflijsters! De Bijeneter is wel een topper op deze telpost, wie had deze hier verwacht? De Raaf is nu officieel een geslaagd broedgeval met drie uitgevlogen jongen. Helaas is de Grauwe klauwier (nog) niet in de Maashorst waargenomen, die hadden we wel verwacht (in ieder geval gehoopt!)

Beflijster (foto Isidro Rendon)

Wil je op de hoogte blijven kijk regelmatig op onze site; www.vogelwachtuden.nl

Peter van de Braak (Inventarisatiewerkgroep), telefoon: 0413-253586.
E-mail: petervandebraak@gmail.com

Datum:	Aant:	Soort:	Locatie:	Waarnemer:
05-03-2012	98	Kraanvogel	Maashorst - Telpost Zuid	Gerard van Aalst
08-03-2012	2	Rode wouw	Maashorst - Begrazingsgebied	Wim Gremmen
17-03-2012	1	Roerdomp	Veghel - Schil en de Punt	Marc Gottenbos
18-03-2012	5	Zwarte ooievaar	Berghem - Gemeentebossen	Piet Derks
18-03-2012	1	Zwartkopmeeuw	Dinther - Waterzuivering	Peter van de Braak
19-03-2012	16	Ooievaar	Vorstenbosch - Leijgraaf	Leo Ballering
22-03-2012	2	Zomertaling	Maashorst - Begrazingsgebied	Marc Gottenbos
28-03-2012	1	Bonte strandloper	Maashorst - Telpost Zuid	Gerard van Aalst
07-04-2012	1	Velduil	Maashorst - Begrazingsgebied	Harry Claasen
11-04-2012	39	Beflijster	Maashorst - Telpost Zuid	Gerard van Aalst
12-04-2012	1	Purperreiger	Maashorst - Telpost Zuid	Gerard van Aalst
14-04-2012	1	Nachtegaal	Uden - Loopkant/Liessent	Jan Verhoeven
15-04-2012	16	Kemphaan	Maashorst - Telpost Zuid	Henk van den Acker
18-04-2012	1	Groenpootruiter	Berghem - Gemeentebossen	Marc Gottenbos
21-04-2012	1	Ruigpootbuiserd	Uden - buurtschap Hoeven	Ron van Rossum
24-04-2012	1	Draaihals	Uden - Loopkant/Liessent	Harry Claasen
25-04-2012	1	Bosruiter	Maashorst - Begrazingsgebied	Harry Claasen
30-04-2012	1	Duinpieper	Maashorst - Telpost Zuid	Gerard van Aalst
02-05-2012	1	Grauwe kiekendief	Volkel - Vliegbasis	Henk Heijmans
04-05-2012	1	Regenwulp	Maashorst - Begrazingsgebied	Henk van den Acker
04-05-2012	2	Rouwkwikstaart	Dinther - Waterzuivering	Ronald Engelen
08-05-2012	2	Bijeneter	Maashorst - Begrazingsgebied	Gerard van Aalst
13-05-2012	1	Nachtegaal	Maashorst - Kooldert	Jan Verhoeven
26-05-2012	1	Grauwe klauwier	Dinthersche Hoek	Gerard van Aalst
27-05-2012	1	Visarend	Uden - buurtschap Hoeven	Ron van Rossum
28-05-2012	5	Raaf	Maashorst - Kanonsberg	Gerard van Aalst
02-06-2012	1	Rietzanger	Veghel - Doornhoek	Marc Gottenbos

JeugdVogelwacht

Iedere derde zaterdag van de maand komen ze bij elkaar om te beleven wat vogels kijken is. Soorten als Klapekster, Nachtzwaluw en Kerkuil pronken op hun waarnemingslijsten. JeugdVogelwacht Uden is hét voorbeeld voor álle volwassen leden. Een verslag van activiteiten mag als eidooier dan ook niet ontbreken in het Bruujtsel.

Seizoen 2011/2012

BillyBird

Een bezoek aan Hemelrijk (Recreatiepark Billybird) is bijna verplichte kost voor onze jeugdgroep. Hier is altijd wat te zien of te doen! Helaas waren de gaten in de Oeverzwaluwwand afgelopen jaar niet gebruikt, waardoor er niets te vullen viel. Vandaar dat we naast natuurlijk het zoeken en kijken naar vogels een quiz hadden gemaakt. Ieder groepje kreeg een vragenlijstje mee die ze moesten beantwoorden. Vragen als 'Wat voor soort vogel is Billy Bird?' 'Waar overwintert de Oeverzwaluw?' moesten beantwoord worden. Daarnaast moest ieder groepje ook de waargenomen vogels op naam brengen en opschrijven. De vogels die waargenomen zijn; Aalscholver, Kuifeend, Kokmeeuw, Scholekster, Houtduif, Koolmees, Zwarte Kraai, Vink, Wilde Eend, Meerkoet, Roodborst, Winterkoning, Buizerd, Tjiftjaf en zelfs de Brilduiker!. Daarna hebben we de koeken genuttigd bij de achtbaan, waar we natuurlijk ook nog vanaf zijn gegaan. Maar ook in de grote hal, waar we namens Hemelrijk wat fris aangeboden kregen, heeft de jeugd zich heerlijk uitgeleefd!

Vogelgeluiden

Zaterdagochtend 21 april gingen we als JeugdVogelwacht de Maashorst in met als doel: vogelgeluiden. We begonnen met een korte inleiding over waarom vogels geluiden maken. Ook werd er kort ingegaan op welke geluidjes een vogel maakt, zoals zang en verschillende roepjes (alarmroep, contactroep). Om zelf te ervaren dat je een vogel kunt herkennen aan zijn geluid hebben we ons vandaag beperkt tot vier verschillende vogelsoorten, te weten: de Vink, de Fitis, de Roodborst en de Winterkoning.

Deze geluiden hebben we eerst beluisterd vanaf de aanwezige telefoons met vogelgeluiden. Bij het luisteren naar de geluiden werden er allerlei ezelsbruggetjes verteld. Dus hulpmiddelen om zo'n geluid te kunnen onthouden. Bij het geluid van de Vink kun je bijvoorbeeld een zinnetje opzeggen: 'Wie wie wie is de moeder van christus gewéést?'. Het geluid van de Fitis lijkt wel een beetje op dat van de Vink omdat het ook met hoge tonen begint en daarna naar lagere tonen gaat, alleen ontbreekt de 'slag' aan het einde. Bij de Fitis kun je het zinnetje 'Het is mooi weer vandaag, maar het blijft niet zo' opzeggen.

Gelukkig had de Fitis geen gelijk met z'n weersvoorspelling. We hadden slechts één bui onderweg en toen liepen we lekker in de bossen, dus daar hadden we niet zo'n last van. Het geluid van de Roodborst lijkt nog het meest op een waterfluitje of op een 'nat scheidsrechtersfluitje'. Om het geluid daarvan zelf te horen was er ook zo'n vogelfluitje aanwezig waar water in gedaan werd. Het geluid van de Winterkoning kon je herkennen aan alle 'rollertjes', dus veel rrrr-en in z'n melodietje.

Moeilijk hoor. Maar gelukkig kwamen we deze vogels vervolgens de hele ochtend tegen in de bossen en door het telkens herhalen van de geluiden en de vogel begon er toch een begin van herkenning te ontstaan. Vogelgeluiden herkennen is gewoon lastig, maar het begin is gemaakt! Onderweg hoorden en zagen we ook nog prachtig de Groenling en de Geelgors in een boom zitten zingen. We hebben ze allemaal uitgebreid door de telescoop kunnen bewonderen. Deze vogels hebben beide ook een heel specifiek geluidje. De Groenling klinkt heel zeurderig en ook de Geelgors zeurt een beetje. Bij die laatste kun je het volgende zinnetje bedenken: *♂Mamma, mamma, mamma, ik wil een ij-ij-sje...♂* Bij de oude blokhut in Uden zagen we een vrij zeldzame zwam met de naam 'Heksenboter'. Ook hebben we een hele tijd stil gestaan bij het nestgat van de Boomklever. Leuk om te zien dat deze vogel het oude nest van een Specht gebruikt, maar het gaatje kleiner heeft gemaakt door het gedeeltelijk dicht te metselen. De Boomklever zelf liet zich ook nog even zien. Iets verderop hadden een paar kinderen het geluk om de vrij zeldzame Appelvink te zien. Onderweg naar de parkeerplaats nog uitgebreid stil gestaan bij een wildwissel en sommigen hoorden het geluid van de Gekraagde Roodstaart.

Nestkasten

Onder leiding van een echte nestkastenspecialist Leo Ballering zijn we een ochtend op pad geweest. Leo heeft een eigen nestkastgebied rondom de Slabroekse Heide. Allereerst werd natuurlijk het doel van nestkasten hangen verteld, maar ook welke soorten hiervan gebruik maken. Leo liet ons de nestkasten zelf zoeken, wat niet altijd meeviel. Wat zijn deze goed verstopt! Maar enkele jeugdleden kregen hier toch handigheid in en konden ze al vrij snel vinden! De eerste nestkast was al direct prijs! De vogel bleef nog gewoon op zijn eieren zitten, het was een Bonte Vliegenvanger, waarvan het mannetje zich goed liet horen. De tweede nestkast zat vol met Koolmezen. Leo vertelde dat deze ongeveer twee weken oud waren. Voor de leeftijdbepaling had hij een fotokaart waarbij het inderdaad goed te zien was! De derde nestkast zag er wat vreemd uit, het gat zat vol met zand, maar ook de klep was volgeplakt. In de kast zaten geen vogels meer in, maar het lag vol met boomschors. Dit was het nest van een Boomklever waarvan de jongen al uitgevlogen waren! Uiteindelijk hebben we nog diverse kasten bezocht, met Kool- en Pimpelmezen en ook nog Bonte Vliegenvangers. De jeugd was zeer enthousiast over deze activiteit, waarbij je de vogels wel van heel dichtbij kunt bewonderen!

Echt naar buiten?

Ken je kinderen die wel warmlopen voor een grote portie natuur op elke derde zaterdag in de maand en hier erg graag tijd voor vrij willen maken? Geef ze de gratis 'Buitengids' die is te downloaden op onze site of laat ze contact opnemen met mij, zodat ze zich op kunnen geven. Een keer vrijblijvend meelopen kan natuurlijk altijd.

Opgeven kan op www.vogelwachtuden.nl (klik op het plaatje 'jeugd').

Peter van de Braak (telefoon: 0413-253586)
Coördinator JeugdVogelwacht

Wetenswaardigheden juni 2012

Vogelbescherming blij met einde soap Westerschelde

Vogelbescherming hoopt nu op einde soap Westerschelde en op natuurherstel door ontpoldering
• Blij dat het rampzalige plan van Bleker van tafel is.

Vogelbescherming Nederland is blij dat het plan voor het slechts deels ontpolderen van de Hedwigepolder, van demissionair staatssecretaris Bleker is afgewezen door de Tweede Kamer. Het kabinet zal nu over de door haar zelf gecreëerde blokkade moeten stappen en het volledige akkoord uitvoeren. Vogelbescherming dringt daarom aan nu door te pakken en zo snel mogelijk te besluiten de Hedwigepolder in haar geheel te ontpolderen en ook de overige afspraken over natuurherstel na te komen. Dit was het oorspronkelijke plan waar iedereen zijn handtekening onder heeft gezet en is bovendien verreweg de goedkoopste en beste

Ontpolderen Hedwigepolder van de baan?

oplossing. Vogelbescherming Nederland vond het plan van Bleker zeer ongewenst en is blij dat het nu definitief van tafel is. Het noodzakelijke natuurherstel in de Westerschelde zou hier niet mee worden gerealiseerd. De Schelde zou nog steeds te snel stromen en op die manier platen en slikken wegspoelen. Daardoor verliest het gebied ondermeer plekken voor vogels om voedsel te zoeken en voor vis om te paaien. Om het proces van afbraak in de Westerschelde te keren, is er minimaal 1.500 hectare nieuw getijdengebied nodig. In het verdrag met Vlaanderen is als compromis afgesproken zeshonderd hectare te realiseren. Vogelbescherming hoopt nu dat de Vlaamse regering Nederland definitief aan de afspraken zal houden. Maar omdat de natuur in de Westerschelde er inmiddels zo slecht aan toe is en om Nederland te dwingen zich aan het afgesproken natuurherstel te houden, zet Vogelbescherming de civiele procedure tegen de staat door, om naleving van eerder gemaakte afspraken af te dwingen. Op 25 juni komt deze zaak voor. Vogelbescherming acht de kans deze zaak te winnen groot. Talloze onderzoeken hebben uitgewezen dat ontpolderen de enige mogelijke bijdrage is aan natuurherstel in de Westerschelde. De Westerschelde is het laatste deltawater van Nederland waar sprake is van een open verbinding tussen zee en rivier. Dit 'estuarium' is qua aard en omvang uniek voor Europa. Het wordt tijd dat we dit stuk unieke natuur koesteren en herstellen.

Uit: Persbericht Vogelbescherming, woensdag 23 mei 2012

Zweedse Korhoenders losgelaten op Sallandse Heuvelrug

⚔️Ultieme reddingspoging om uitsterven te voorkomen⚔️

Vogelbescherming Nederland heeft in samenwerking met de Provincie Overijssel, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer vijf Zweedse Korhoenders losgelaten op de Sallandse Heuvelrug. De vier hanen en één hen zijn maandag gevangen in het noorden van Zweden en direct naar Nederland vervoerd om ze zo min mogelijk te verstoren. De Korhoenders vlogen na de vrijlating uit de transportboxen meteen de hei op. Het bijplaatsen van de Zweedse Korhoenders is een ultieme poging om deze vogelsoort voor Nederland te behouden. De huidige populatie bestaat momenteel uit slechts twee hanen en acht à tien hennen. Het bijzetten van de Zweedse Korhoenders moet verdere inteelt voorkomen en zo de overlevingskans van het Korhoen in Nederland vergroten. Het is voor het eerst in Nederland dat er wilde exemplaren worden bijgezet. Internationaal gezien is deze beschermingsmaatregel ook zelden gedaan, maar bij een vergelijkbaar project in de Rhön in Duitsland zijn de voorlopige resultaten hoopgevend. De uitgezette vogels zijn voor het loslaten nauwlettend onderzocht. Een haan en een hen zijn bovendien gezenderd. Dit onderzoek is nodig omdat het op dit moment nog steeds niet duidelijk is waarom het zo slecht gaat met het Nederlandse Korhoen. "We hopen met het bijplaatsen van Korhoenders tijd te kopen", zegt Kees de Pater van Vogelbescherming. "Door gericht onderzoek proberen we te achterhalen waarom het met de voortplanting zo slecht gaat en hoe we dat kunnen verbeteren." Volgend jaar zullen de drie natuurorganisaties nog eens Zweedse Korhoenders vangen en uitzetten in Nederland. Dit zullen er meer zijn dan de huidige vijf, vermoedelijk zetten we dan nog eens twintig Korhoenders uit. Na twee jaar moet het onderzoek klaar zijn. Dan wordt bepaald of het project wordt voortgezet of niet.

Korhoenders uit Zweden

Uit: Persbericht Vogelbescherming, woensdag 2 mei 2012

Buidelmees is een polygame vogel met bindingsangst

Vallen vogels in het dierenrijk doorgaans op vanwege hun uitzonderlijke ouderzorg, de Buidelmees volgt een heel andere strategie, zowel het mannetje als het vrouwtje. Het mannetje maakt het basisnest. Samen met het vrouwtje bouwt hij het af naar de wensen van het vrouwtje. Dat kan wel twee weken duren. Daarna gaan ze uit elkaar, een van beide verlaat het nest en zoekt een andere partner. In ongeveer dertig procent van de gevallen verlaten zij beide het nest, ook al zijn de eieren bevrucht en staan ze op uitkomen. Nooit worden de jongen opgevoed door beide ouders. Beide ouders gokken erop dat gedurende de gehele paartijd in elk geval één van beide besluit om bij het nest te blijven als zij er vandoor gaan.

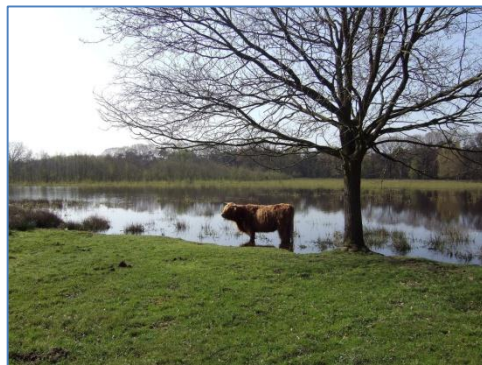
Buidelmees

Uit: Trouw, 23 december 2011

Opm.: Vooral leuke informatie voor de Estland-gangers waar we mooi de Buidelmees hebben gezien!

Groene organisaties lanceren tienpuntenplan voor nieuw natuurbeleid

Nederlandse natuur-, landschaps- en dierenwelzijnsorganisaties lanceren maandag 14 mei 2012 een tienpuntenplan als basis voor nieuw natuurbeleid. Onderdeel van dat plan (‘Kies nu voor de natuur!’) is een eenvoudige maar effectieve natuurwet. Dat geldt ook voor het volledig met elkaar verbinden van de natuurgebieden. Onder het nu demissionaire kabinet kwam de ontwikkeling van het landelijk gebied volledig tot stilstand. Ten onrechte kreeg de natuur het etiket van hindermacht voor economische ontwikkelingen. Na de val van het kabinet Rutte is er eindelijk zicht op een goed natuurbeleid. De meer dan veertig organisaties pleiten vooruitlopend op de verkiezingen van 12 september voor een echte Natuurwet. Natuurwaarden als rust, ruimte en weidsheid moeten hersteld worden. De conceptwet van Staatssecretaris Henk Bleker dreigde de natuur een kopje kleiner te maken. De bezuinigingen deden de rest. Er moet dan ook voldoende geld komen voor beheer van natuur. Met het ‘Lenteakkoord’ is een deel van de aangekondigde draconische bezuinigingen op het budget voor natuur teruggedraaid. Ander onderdeel van het tienpuntenplan is de actieve bescherming van dier- en plantensoorten waarmee het slecht gaat. Planten en dieren in de Nederlandse natuurgebieden moeten zich kunnen verspreiden. Het met elkaar verbinden van de natuurgebieden is daarom van levensbelang. Het onverkort realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de ruggengraat van de natuur in Nederland, is een topprioriteit. De organisaties maken zich niet alleen sterk voor ‘pure natuurbescherming’ maar juist ook voor het belang van groen en natuur voor de mens, zowel in de stad als op het platteland en in de ‘echte’ natuurgebieden. Het broodnodige natuurherstel, gecombineerd met toegankelijk groen voor alle Nederlanders, van jong tot oud, is goed voor de leefbaarheid en de economie.

Ecologische Hoofdstructuur

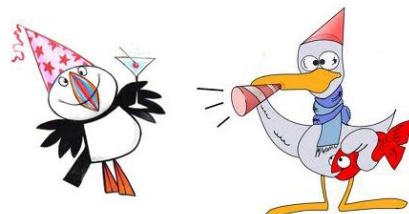
Uit: Persbericht Vogelbescherming, maandag 14 mei 2012

John Hermans

Geslaagde feestavond Vogelwacht Uden (30 maart 2012)

Het is al weer een tijd geleden dat we een feestavond op het programma hadden. Op de ledenvergaderingen en de excursies wordt er al flink gebuurt onderling. Maar een uitstekende gelegenheid hiervoor is een feestavond. Door enkele gulle schenkingen kon de avond zonder bijbetalen gehouden worden. We hebben gezorgd voor eten, drankjes en muziek op de achtergrond. Maar liefst 72 leden zijn op deze avond afgekomen.

De drankjes smaakten voortreffelijk, het eten, verzorgd door Party-service Manders uit Odiliapeel ging er prima in en er werd druk bijgepraat. We konden terugzien op een zeer geslaagde avond, die voor herhaling vatbaar is. Weliswaar zal er dan wel een eigen bijdrage gevraagd moeten worden, anders is de clubkas binnen enkele jaren leeg.

Jan-Willem Hermans

Vogelvierdaagse, groot succes!

Vogelbescherming Nederland heeft de Nationale vogelweek uitgeroepen. Voortaan zal elk jaar in het midden van mei deze vogelweek plaatsvinden. Door Vogelbescherming is gevraagd aan de vogelwerkgroepen om gedurende deze week allerlei activiteiten te ontwikkelen op vogelgebied. Vandaar dat wij het lumineuze idee kregen om een Vogelvierdaagse te houden. Vier dagen vogelen, beginnend met een vogelwandeling op maandagavond 14 mei 2012.

Op dinsdag- en woensdagavond het zelfde concept en eindigend op donderdagmorgen (Hemelvaartsdag) met een vroege vogelwandeling. Iedereen die vier dagen meedeed kreeg op het eind een leuke attentie. We hadden ook gezorgd voor een stempelkaart, zodat we iedere avond konden aftekenen wie nu werkelijk vier dagen meegelopen heeft. Zelfs Vogelbescherming heeft reclame gemaakt in hun blad over deze wandeling.

Maandagavond was het prachtig weer, waardoor zo'n vijftig belangstellenden naar de parkeerplaats van het Natuurcentrum Slabroek kwamen om deel te nemen, de meesten gewapend met verrekijker of telescoop. Gelukkig waren er voldoende ervaren vogelaars van onze vereniging om het gehele gezelschap rond te leiden door de Maashorst. Gids Bart Gevers: "Nu de bladeren aan de bomen zitten is het niet gemakkelijk om de vogels te zien. Je moet nu op je gehoor afgaan om de soorten van elkaar te onderscheiden." De andere avond liet het weer ons een beetje in de steek, toch waren er een kleine dertig deelnemers. Donderdagmorgen stond de parkeerplaats weer goed vol. Uiteindelijk hebben we twintig vogelvouwfolders uitgedeeld aan deelnemers die vier keer mee gelopen hebben. Deze folders, door Vogelbescherming uitgebracht, laten alle vogels zien die we normaal in Nederland kunnen tegenkomen. Een leuke attentie. Verschillende deelnemers zijn lid geworden en hebben complimenten uitgebracht naar Vogelbescherming. Volgend jaar zeker voor herhaling vatbaar, zie hiervoor ook de site www.vogelweek.nl.

Jan-Willem Hermans

Grote opkomst tijdens 'Vogelvierdaagse'

Presentatie Broedvogelrapport van De Maashorst

Negenenveertig actieve leden van de Vogelwacht, 1.026 inventarisatie-uren, 131 verschillende vogelsoorten, 96 broedvogelsoorten, 13.652 broedvogelterritoria. Zomaar wat cijfers uit het rapport 'Broedvogels van De Maashorst' dat we als Vogelwacht op 10 mei aan Peer Verkuijlen, voorzitter van Stuurgroep De Maashorst konden overhandigen. En om met de woorden van Jan-Willem Hermans te spreken: 'Zo trots als een pauw zijn we op het resultaat'. Het bijna driehonderd pagina's dikke rapport is geheel dankzij eigen leden tot stand gekomen. Na het veldwerk door 49 Vogelwachters werd de uitwerking van de telgegevens door Arend Vermaat verzorgd, had Leo Ballering slechts 66.733 woorden nodig om ons duidelijk te maken hoe het met de broedvogels in De Maashorst is gesteld, zorgde Stijn van Gils voor gedetailleerde verspreidingskaarten van vrijwel iedere soort en wist Mignon van den Wittenboer er een aantrekkelijk boekwerk van te maken. Waarbij ze overigens dankbaar gebruik maakte van de vele prachtige vogelfoto's die door diverse leden van de Vogelwacht beschikbaar waren gesteld.

In het rapport is niet alleen het verslag te vinden van de gebiedsdekkende inventarisatie die de Vogelwacht in 2009 en 2010 uitvoerde. Er is ook een vergelijking gemaakt met de eerdere broedvogelinventarisaties uit 1990, 1996 en 2002 waardoor het mogelijk was voor de meeste soorten een trend te berekenen. Vervolgens zijn deze trends van de broedvogels in De Maashorst vergeleken met de trends in Brabant en de rest van Nederland. In één oogopslag is in het rapport te zien welke soorten het in De Maashorst goed of juist minder goed doen. Ook worden er in het rapport tal van beheeraanbevelingen gedaan waarmee De Maashorst op termijn nog aantrekkelijker kan worden voor vogels.

Bijzondere reeks rapporten

Op de druk bezochte presentatieavond werd echter niet alleen het Broedvogelrapport onthuld. De 'Natuur- en milieuverenigingen de Maashorst' waar Vogelwacht Uden onderdeel van uitmaakt, presenteerden die avond een reeks van elf rapporten op het gebied van flora en fauna: naast Broedvogels ook Zoogdieren, Amfibieën, Reptielen, Sprinkhanen en Krekels, Dagvlinders, Bijen en Wespen, Libellen, Mieren, Flora en Korstmossen. Ook verscheen het 'Monitoringsplan' waarin te lezen is wat de opzet is van toekomstige natuurinventarisaties in De Maashorst. En tot slot het rapport 'Stand van de natuur in De Maashorst' waarin de elf rapporten verwerkt zijn en adviezen worden gegeven voor inrichting en beheer van het gebied.

De voornaamste beheeradviezen die wij meegeven zijn:

- Akkerrandenbeheer, vooral in de periferie;
- Bosvorming op de goede weg;
- Vernatting is cruciaal, dit kan alleen verwezenlijkt worden door aankoop;
- Kadavers laten liggen voor onder andere de Raaf.

Al met al een prachtige reeks waarin de natuurwaarden van De Maashorst en Herperduin zijn vastgelegd.

Presentatie

Jos van der Wijst, lid van Stuurgroep Maashorst, opende de avond, waarna een kleine inleiding door Jos werd gegeven over het vele werk dat door de diverse groepen geleverd is. De aanleiding voor de totale inventarisatie van De Maashorst was om een soort nulmeting te hebben van de natuurstand op dit moment, waarbij we ook een evaluatie van het beheer en hoe verder kunnen geven. De vogelinventarisatie die door ons, in samenwerking met enkele leden van de vogelwerkgroep Oss en Veghel gedaan is, werd geleid door Leo Ballering, Nico Ettema voerde de regie over de overige inventarisaties.

Voorafgaand aan de onthulling van de rapporten door Peer Verkuijlen, heeft Jan-Willem de aanwezigen uitleg gegeven over de broedvogelinventarisatie. Bij de vogeltelling kunnen we niet spreken over een nulmeting, er zijn door de Vogelwacht namelijk al diverse grootschalige inventarisaties gedaan in het verleden in de Maashorst, echter nu zijn alle 49 km² blokken geïnventariseerd. Nooit eerder hebben we de gehele Maashorst in beeld gebracht. Jan-Willem vervolgde met een vurig betoog waarin hij heel helder uiteen wist te zetten waar de natuur en vooral de vogels in De Maashorst nu ècht behoefte aan hebben. "We doen hierbij een dringende oproep aan de Maashorstboeren, Gemeenten en Staatsbosbeheer om de aanbevelingen uit dit rapport ter harte te nemen, zodat daarmee de biodiversiteit van de Maashorst wordt vergroot. Pak die handschoen op en doe er iets mee!" Ook benadrukte Jan-Willem het belang van de complete realisatie van de EHS (Ecologische Hoofdstructuur) en hoe essentieel het is de Brobbelbies om te vormen tot natte natuur. "Liever vandaag nog dan morgen!" Daarna volgde een lezing van Nico Ettema waarin hij de diverse rapporten trachtte samen te vatten en een overzicht gaf van de gewenste beheer- en inrichtingsmaatregelen. Een zeer geslaagde avond kwam op zijn einde en tot slot wist Jos van der Wijst de aanwezigen te verrassen met een prachtig poster (zie foto) van De Maashorst waarop te zien is hoe het gebied er in de toekomst uit zou moeten zien en welke bijzondere soorten we er dan kunnen verwachten.

De redactie

Jos van der Wijst presenteert poster met hulp van Peer Verkuijlen (links)

In gesprek meté óAnita van den Ackerô

Anita is niet iemand waar je als eerste aan denkt om te interviewen voor dit blad. Toch verricht ze al vele jaren bestuurswerk voor de Vogelwacht. Sommige mensen staan niet graag in het voetlicht, maar als je al zo lang actief bent binnen jouw club, mag dat best wel eens naar voren gehaald worden!

Al bijna vijftwintig jaar lid

Anita werd lid van de Vogelwacht op 1 september 1989, dat is dus al bijna vijftwintig jaar. Dat staat op haar pasje (bewijs van lidmaatschap), dat in die tijd nog uitgegeven werd. Het is een kleine vijf jaar na de oprichting van de club. Eigenlijk zou de Vogelwacht de jubilea ook eens moeten gaan vieren, het is toch niet niks als je al zo lang lid bent van een club. Ze werd lid, omdat haar broer Henk ook lid was. Hij is een fanatiek vogelaar en heeft dat op Anita overgebracht. In die tijd woonden ze allebei nog thuis. Na een tijdje werden haar ouders ook enthousiast en werd het vogelkijkvirus op hen overgebracht en werden ze eveneens lid. Haar vader had altijd een kijker bij zich als hij de natuur in ging. Hij heeft ook aan excursies meegedaan tot dit niet meer ging. Ongeveer negen jaar geleden is haar vader overleden, haar moeder woont nog tegenover het nieuwe ziekenhuis. Straks woont ze bijna naast Hotel van der Valk dat daar binnenkort gebouwd gaat worden. Of dat leuk zal zijn... Anita heeft de liefde voor de natuur van haar ouders meegekregen. Ze woonde vlak bij de Slabroekse bossen en ze gingen daar vaak picknicken. Vooral haar vader was een ógroenôpersoon. Hij had een grote volière, ook hielden ze pauwen en veel huisdieren. Soms kroop er een wilde vogel in de volière, er zat een gaatje in het gaas. Die kwam waarschijnlijk op het voer af en steeds zette haar vader het beestje weer buiten de kooi. Dit deed hij heel vaak, maar de vogel kwam steeds weer terug. Uiteindelijk heeft hij hem maar laten zitten, hij kon er toch zelf weer uit kruipen door het gaatje. Dat snap je toch niet, vrijwillig in een kooi blijven! Anita voelde zich al gauw thuis bij de Vogelwacht en na enige tijd werd ze bestuurslid. Het was van 1989 tot 1996. Dat was nog in de tijd dat Bart Gevers penningmeester was. Daarna is ze er een tijdje uit geweest, om na enkele jaren penningmeester te worden als opvolgster van Jeroen van Vliet en dat doet ze nu ook al weer vele jaren. De tijd vliegt voorbij.

Anita en Theo

Penningmeester

De penningmeesters liggen niet voor het oprapen, meestal zijn dit klussen die mensen niet zo graag doen. Daarom is de Vogelwacht erg blij dat Anita dit wil doen. Je moet ook wel een beetje verstand hebben van geldstromen en boekhouden. Niet veel mensen hebben dat en laten dit graag aan anderen over. Anita vindt het best leuk werk en ze is er niet heel veel tijd aan kwijt. In maart, als de inningen van de contributie gedaan moeten worden, geeft dat wel even een piek in het werk. Zeker met een club van 360 leden een aardige klus. Er zijn altijd leden waar ze achteraan moet, omdat die niet op tijd betalen en soms wel meer dan één keer. En dat voor veertien euro per jaar, eigenlijk te gek voor woorden. Het is natuurlijk het makkelijkst als leden per automatische machtiging of incasso betalen. Dat is voor beide partijen fijn, want je hoeft er niet meer aan te denken en Anita kan het gemakkelijk innen. Sommige leden laten de machtiging niet via de club, maar via de bank lopen. We zijn natuurlijk een club met alleen maar vrijwilligers, dus moeten we het wel voor het grootste deel hebben van die contributie. Daar wordt het meeste beschermingswerk van betaald. Als je vogels wilt beschermen, zal je toch kosten moeten maken en voor niets gaat de zon op. Daarom is de contributie een belangrijke factor voor de club. In februari wordt altijd de jaarvergadering gehouden.

Dan moet het financiële overzicht gemaakt worden en in de vergadering toegelicht. Je moet dan natuurlijk wel weten waar je het over hebt en verantwoording kunnen afleggen. Er kunnen altijd lastige vragen gesteld worden. Natuurlijk wordt ze hierin altijd bijgestaan door de andere bestuursleden. Ook speelt ze één keer per jaar gastvrouw voor de kascommissie. Twee leden van deze commissie komen de kas controleren en het is nog nooit voorgekomen dat die niet tevreden waren of dat de boel niet klopte. Sterker nog, meestal krijgt ze een complimentje, omdat alles er zo verzorgd uitziet. Veel dingen komen ieder jaar terug, maar er worden natuurlijk ook eenmalige uitgaven gedaan die ook verwerkt moeten worden. Van de recessie heeft ze weinig last, de club draait als een tierelier. Verder zijn er natuurlijk de bestuursvergaderingen, ongeveer elf per jaar. Daar komt alles wat zich binnen de club afspeelt ter tafel, ze zit dus dicht bij het vuur. Ook de financiële zaken komen daar aan de orde. De Vogelwacht is gelukkig altijd een financieel gezonde vereniging geweest. Dit komt voor een groot deel door zelfwerkzaamheid, daar is de club mee groot geworden. Altijd wordt er eerst gekeken of er middelen zijn binnen de club en of het zelf gemaakt kan worden, vóór er iets aangeschaft wordt. En met 360 leden is er altijd wel iemand die iets kan betekenen voor de club. Een prachtig streven toch, die zelfwerkzaamheid!

Familiemens

Ze is wel gewend om met boekhouden om te gaan, want voor haar werk doet ze dit ook. Jarenlang heeft ze in het Jeroen Boschziekenhuis in Den Bosch gewerkt op de financiële afdeling en nu werkt ze in Boxmeer bij Stichting Pantein - afd. Finance & Control. Ze werkt hele dagen en Theo, haar man, zorgt voor de kinderen. Zeker omdat ze hele dagen werkt ziet ze haar kinderen niet zo veel. Ze is een echt familiemens en gaat iedere zondag naar haar moeder met de kinderen. Daarom gaat ze ook niet zo veel mee op excursies. De weekenden zijn echt voor haar gezin. Die tijd komt wel weer als de kinderen groot zijn, zegt ze dan. Voorlopig heeft ze het druk met haar werk en alle clubs waar de kinderen bij zijn. Tom van bijna twaalf en Anne van negen zijn bij verschillende clubs en zijn nog net te jong om daar alleen naar toe te gaan. Dus dat is veel brengen en halen. Het vogelen doet ze liever wanneer ze daar zelf tijd voor heeft. Ook voor een werkgroep heeft ze nu nog geen tijd. Om te ontspannen leest ze graag, ook borduren en haken vindt ze leuk en puzzelen om de hersenen te trainen zoals doorlopers en sudoku. Fitness heeft ze gedaan, maar dat is wat in het slob geraakt. Dat zou ze wel weer willen oppakken om een beetje soepel te blijven.

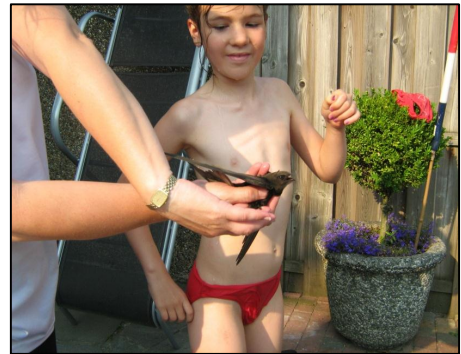
Vogels

Vogels spelen een belangrijke rol. Tijdens vakanties gaat de verrekijker altijd mee, al hebben de kinderen deze vaker vast dan Anita zelf. Ze is vaak mee geweest naar de eilanden op waddenexcursie. Ze heeft alle eilanden gehad. Zelfs de jongste zoon Tom heeft ze ooit meegenomen toen hij nog een baby was. Ze hadden een fietskar, die achter de fiets gemonteerd kon worden waar Tom toen inzat. Dat ging prima. In die tijd organiseerde Pieter van der Voort nog de excursies. Die was, net als Peter Noy nu, altijd erg precies. Reisschema's tot op de minuut, net als Peter. Bij haar in de buurt zitten ook verschillende vogels, zoals de Boomklever. De kinderen vinden dat ook erg mooi. De Groene Specht zien en horen ze regelmatig. Verder veel Huismussen, Kool- en Pimpelmezen, Staartmees, Zwarte Mees en Kuifmees. Die komen ook op het Raampark af, dat vlak in de buurt ligt. Hier ziet ze ook vaak vleermuizen. Vorig jaar had ze een Kerkuil in de tuin (zie foto). Eerst dacht ze dat het een opgezette vogel was of van plastic, zo stil zat hij. Snel Henk gebeld en die heeft hem proberen te vangen, maar dat is niet gelukt. Helaas bleek het een ontsnapt exemplaar te zijn van een valkenier, gezien het leertje aan zijn poot.

Kerkuil

Ook zat er een keer een Gierzwaluw in haar badkamer (zie foto). Die was gewoon naar binnen gevlogen. Een Gierzwaluw kan niet zelf opstijgen met zijn korte pootjes, die moet je in de lucht gooien. Die is helemaal gemaakt om in de lucht te leven. Hij komt alleen naar de grond om te broeden, want dat gaat en beetje moeilijk in de lucht. Altijd vraag ik de mensen: 'wat is jouw favoriete vogel?' Anita vindt de Buizerd het mooist, zoals die kan zweven op de thermiek vindt ze geweldig. En omdat het een vogel is die ze regelmatig ziet.

Gierzwaluw

Buizerd

(overgenomen van de beschrijvingen bij ons jubileum)

Herkenning: De Buizerd is een grote en gezette roofvogel, die meestal zittend op een paaltje of laag in een boom, in of bij open landschap gezien wordt. Ook zie je hem dikwijls hoog in de lucht rondcirkelen. De Buizerd heeft een licht- tot donkerbruin bovenkleed. Het onderkleed kan enorm in kleur variëren, van wit tot donkerbruin, toch hebben we hier steeds met een Buizerd te maken. Vaak is hier ook een duidelijke 'o' op zijn borst te zien (dit noemen we ook wel burgemeestersketting). In de winter zie je meer Buizerds dan in de zomer. Dikwijls zijn dit lichtere Buizerds. Dit komt doordat vele Buizerds uit Zuid-Zweden en Denemarken in de winter naar ons land toekomen om te overwinteren. Daar komen over het algemeen meer lichte exemplaren voor dan donkere exemplaren. In de lucht rondcirkelend kun je een Buizerd herkennen aan zijn grote, ronde vleugels en een korte staart. Als de Buizerd rondcirkelt laat hij ook dikwijls zijn karakteristieke 'miauwend' geluid horen.

Voedsel: De buizerd is een veelzijdige jager die allerlei prooien weet te bemachtigen. Niet alleen levende prooien worden er gevangen en opgegeten; in de winter schakelt de buizerd vaak over op het eten van aas. Konijnen zijn wat gewicht betreft een belangrijke prooi-soort, maar evenzo pakt een Buizerd vogels, kikkers, muizen tot zelfs vissen aan toe. Hiervoor hanteert de Buizerd verschillende soorten technieken. Muizen en Konijnen worden dikwijls vanaf een uitkijkpost (weipaal) bespiedt, waarna de Buizerd er bovenop duikt. Vogels, vooral jonge onervaren vogels, worden via een achtervolgingsvlucht bemachtigd. Als er zich veel muizen in een weiland bevinden, zie je de Buizerd al lopend en springend proberen deze muizen te pakken te krijgen met zijn grote klauwen.

Broeden: Nesten van Buizerds kunnen op de meest onverwachte plaatsen zitten. De grote nesten in loofbossen of Lariksen vallen onmiddellijk in het oog, maar vele zelfgebouwde nieuwbouwnesten zijn klein en onopvallend. Bezette buizerdnesten zijn te herkennen doordat de Buizerd verse twijgen op de nestrand legt. Buizerds nestelen gemiddeld net zo hoog als een Havik. Op een zonnige dag in januari of februari kun je al Buizerds waarnemen; roepend en cirkelend boven de broedplaats. Zij zijn bezig hun territorium af te bakenen. Ze maken dan hun kenmerkende stuitervluchten; ze laten zich als een steen met gesloten vleugels vallen, om vlak boven de grond weer verder te vliegen, op te stijgen en opnieuw te vallen. Dit hoort bij de balts en is bedoeld om vrouwtjes te imponeren. Vanaf eind maart, maar meestal begin april beginnen de Buizerds met de eileg. Gemiddeld genomen worden er drie eieren gelegd.

De jongen doen er daarna ongeveer zes weken over voordat ze uitvliegen. Tot ongeveer vier weken verzorgt het mannetje de prooiaanvoer. De laatste twee weken zorgen mannetje en vrouwtje gezamenlijk voor de prooiaanvoer. Daarna gaan er nog heel veel Buizerds dood door kwade opzet van de mens. Vergiftiging, het vangen in klemmen of doodschieten zijn de meest voorkomende doodsoorzaak van Buizerd. Zo hebben we in Odiliapeel ooit in drie dagen tijd dertien dode Buizerds gevonden, die allen vergiftigd waren. Dit komt vooral doordat de Buizerd aas eet, wat ingesmeerd was met gif. Als de Buizerd eenmaal het eerste jaar heeft overleefd, kan hij tot wel achttien jaar oud worden, maar gemiddeld genomen wordt hij vijf jaar oud.

Aantallen in Nederland: In de eerste helft van deze eeuw was de Buizerd een uitgesproken schaarse broedvogel. De toename in de jaren veertig en vijftig werd weer verminderd door de massale vergiftiging met divers landbouwgif in de jaren vijftig en zestig. Na het verbod op deze middelen herstelde de populatie zich. In 1998 tot 2000 hebben acht tot tienduizend paren in Nederland gebroed. Dit betekent een verviervoudiging sinds de jaren zeventig.

Aantallen in onze omgeving: In vroegere jaren hebben er altijd Buizerds in onze omgeving gebroed. Met de laatste Maashorstinventarisaties zijn zesenvestig territoria vastgesteld, je kunt dus wel zeggen dat het goed gaat met de Buizerd.

Volgende generatie

Met haar kinderen is Anita ook met de natuur bezig, want die gaan met school naar het Hooge Vorsel bomenpark en naar Natuurcentrum Slabroek voor de honingbijen en zelf gaan ze ook naar buiten als het kan. Dus ook haar kinderen krijgen de natuur met de paplepel ingegoten. Gelukkig maar, want de natuur moeten we doorgeven aan de volgende generatie. Ook zij moeten er straks nog volop van kunnen genieten!

Liesbeth Verkaar

JeugdVogelwacht Uden werft nieuwe leden!

De Udense Jeugdvogelwachters, zijn op zaterdag 16 juni met een ervaren ringer op pad geweest om een aantal jonge kerkuilen te ringen en om roofvogelnesten te bezoeken. Om negen uur 's morgens vertrok de jeugdgroep richting de verschillende nestlocaties. Rond half twaalf uur waren ze weer terug op de parkeerplaats bij het Natuurcentrum. De groep ging met auto's omdat de roofvogelnesten ver uit elkaar liggen. Geïnteresseerden mogen mee om kennis te maken met de JeugdVogelwacht. In het eerstkomende Bruujssel wordt hier uitgebreider verslag van gedaan.

De Jeugdgroep van de Vogelwacht van Uden en omstreken gaat tien keer per jaar een zaterdagochtend de natuur in met kinderen tussen de tien en vijftien jaar oud. Het motto van de JeugdVogelwacht is écht naar buiten! dus de natuur ervaren zonder schoolse opzet. De begeleiding wandelt met de jeugd de natuur in om alles intens te beleven. Natuurlijk wordt er het meest gelet op vogels, maar andere leuke dingen in de natuur krijgen ook zeker aandacht. Elke maand hebben is er een ander thema. Een lidmaatschap van de JeugdVogelwacht kost tien euro per jaar en start na de zomervakantie. Ze richten zich op kinderen vanaf ongeveer tien jaar maar als een kind voldoende zelfstandig is kan een jonger kind ook mee. Ook is het mogelijk om als ouder een keer mee te wandelen. Voor meer informatie of aanmelden voor een kennismaking: www.vogelwachtuden.nl. Belangstellenden die morgen al komen kennismaken, graag even aanmelden via jeugd@vogelwachtuden.nl

Jolanda Rutten

Uilenavond Noord-Brabant

Op woensdag 25 april is er weer de jaarlijkse uilenavond voor Noord-Brabant gehouden in Vught. Deze jaarlijkse terugkerende avond gaat vooral over het wel en wee van de Steenuil en de Kerkuil in Noord-Brabant. Sinds het hangen van nestkasten gaat het weer wat beter met beide soorten maar hierdoor is er ook grote interesse ontstaan binnen allerlei vogelwerkgroepen zodat op zo'n avond toch al gauw een paar honderd personen af komen.

Allereerst heeft Jochem Sloothaak de broedresultaten van het afgelopen jaar even doorgenomen. Totaal zijn er in 2011 van de Steenuil 631 broedgevallen in Noord-Brabant vastgesteld, een toename van 18% ten opzichte van 2010. Deze toename is vooral te danken aan het goede broedsucces in 2010 en aan het hangen van de nestkasten. Het aantal Kerkuilen is in 2011 uitgekomen op 294 broedsels wat een lichte toename is ten opzichte van 2010. Wel zie je hier duidelijke verschillen per regio, want rond Uden noteerden wij een bedroevend resultaat dat duidelijk lager was dan het aantal in 2010. Wel hebben er nog laat Kerkuilen gebroed waardoor er eventueel broedgevallen gemist kunnen zijn. Als het goed is moet 2012 weer een topjaar worden in het muizenaanbod en dikwijls zie je dat de Kerkuil hiervan profiteert. We zijn dus erg benieuwd wat dit jaar de Kerkuil gaat doen. Wel heb ik de indruk dat door de korte koudeperiode het aantal Kerkuilen is verminderd, maar we zullen het zien. Voor de pauze kwam Frans Jacobs ons bijpraten over de Steenuil en wat je allemaal kunt doen als in de regio broedsels verloren dreigen te gaan door nieuwbouw. Het werd helaas een droog verhaal en je moet haast een professional zijn om het zo aan te pakken zoals deze man het doet. Ik hoorde dan ook in de zaal dat de meeste werkgroepen meer met personen en instanties in overleg gaan als ze horen dat er in hun gebied iets te gebeuren staat. Volgens mij een betere aanpak dan meteen de wetgeving erbij halen.

Steenuil (foto John Hermans)

Na de pauze hield Johan de Jong een lezing over het leefgebied van de Kerkuil. Hierbij kwam naar voren dat het heel moeilijk is om compensatie te regelen als er leefgebied voor de Kerkuil verloren gaat. Hij liet via telemetrie zien dat er een Kerkuil broedde in een optimaal leefgebied die niet verder foerageerde dan binnen een straal van enkele honderden meters rond de broedplaats. Een ander Kerkuilenpaar had echter vele vierkante kilometers nodig om het voedsel voor de jongen bijeen te vergaren. Zo zie je maar weer dat het moeilijk is om natuur in getallen om te zetten. Als laatste werden de Uilenbeschermers van het jaar bekend gemaakt. Dit jaar was het de eer aan Leo Daanen en Maria van Amstel van Vogelwerkgroep De Maasheggen. Al jarenlang kom ik deze twee personen overal tegen als het gaat over Kerk- en Steenuil. Mede door hun inspanningen hebben er het afgelopen jaar 38 paren Steenuilen en 15 paren Kerkuilen in de Maasheggen gebroed. Dit zijn aantallen die de meeste vogelwerkgroepen bij lange na niet halen, dus zeer verdiend om extra aandacht te schenken aan deze twee personen.

Alles bij elkaar weer een geslaagde avond alleen was het jammer dat ik de enige persoon was van de Vogelwacht. Normaal gaan we met vijf tot acht personen naar deze avond maar door allerlei oorzaken konden de meeste personen niet komen. Volgend jaar beter want dan wordt er zeker wederom een uilenavond gehouden.

John Hermans

Zomaar een wandeling in de Maashorst

1 mei ódag van de arbeidô voor ons gedane arbeid. Om half elf reden we (Peter en ik, red.) richting Uden. Vanaf de parkeerplaats bij Slabroek liepen wij al luisterend en genietend van het mooie voorjaar naar de Grensweg. Een Schotse Hooglander met zeer grote en brede hoorns leste zijn dorst in de sloot, zijn hele lijf weerspiegelde zich in het water. Achter de struiken aan de oever van de sloot stond nog meer vee te wiebelen, maar in het water leek het in eerste instantie een bijzondere vogel, het is maar wat je wilt zien.

Rechts het pad in, vloog wat klein spul op, licht van kleur en elkaar achtereenvolgend alsof zij tikkertje speelden. Het waren mannetje en vrouwtje Tjiftjaf. Nog geen twee meter van ons vandaan uit een klein miezerig braamstruikje vloog een soortgelijk vogeltje weg, maar direct daarna keerde het terug met zijn snavel vol dorre sprietjes. Het leek wel alsof hij de grond in dook onder het struikje en tjoep daar was het alweer terug, landde op een tak van een berk, bleef heel even zitten, zodat wij konden zien of het een Tjiftjaf of een Fitis was. Het had lichtgekleurde pootjes, dus een Fitis vloog naar beneden en enkele tellen later kwam het weer tevoorschijn met in zijn snaveltje nestmateriaal. Dit schouwspel hebben wij een poosje kunnen bewonderen. Op het laatst had het zijn bekje vol met mos, werd het nestje bekleed, het bedje gespreid op een goed beschut plekje. Als voorbijganger zag je helemaal niets van dit vogelhuisje, ook niet als je dichterbij op de plek keek waar het vogeltje steeds in weg dook. Het was voor ons een heel bijzondere waarneming, maar tevens een uitbreiding van onze kennis over de woonplek van een Fitis: Op de grond, nooit gedacht, mooi toch, zo maar een vogelcadeautje op een bewolkte maar zachte lentemorgen. De lucht rook nog naar de blije regen in mei.

Fitis (foto Marc Gottenbos)

Schotse Hooglander in de Maashorst

achtergrond aftekenende Gekraagde Roodstaart met witte dwarsstreep op zijn zwarte kopje en prachtige oranje borst. Dat allemaal gratis genietend op een dinsdagochtend. Wat een rijkdom, wat een geluk!

Op onze terugweg door het begrazingsgebied werden wij vergezeld door een wit en een bruin IJslands paard. Zij liepen zo vlak achter ons dat wij hun adem letterlijk in onze nek voelden en er was zelfs een moment dat de witte zijn hoofd op mijn schouder legde alsof hij mijn vriendje wilde zijn. Ik bleef heel rustig mijn weg vervolgen, maar het liefst had ik hem naar huis gestuurd. Na ongeveer vijfhonderd meter hadden zij genoeg van ons en deden zij zich te goed aan het malse gras. Behalve deze uitzonderlijke ervaringen hebben wij genoten van prachtig gekleurde Vinken, Geelgorzen, Nijlganzen en een zich mooi tegen een donkere

Tonny Vlamings

De Vogelkieker en de Wié Wéô

Na eerst in Vorstenbosch en Volkel gewoond te hebben woont Jan van Bergen nu samen met zijn vrouw Beppie, alweer zo'n dertien jaar aan de Rentmeesterhoef te Uden. Ze hebben elkaar tijdens de, toentertijd veelvuldig georganiseerde áreffens, leren kennen.

Er volgt vervolgens een heel verhaal over het leven van Jan van Bergen uit, inmiddels Sint-Oedenrode. *En gesprek meté Jan van Bergen*, heet het artikel, een interview van ver terug in de vorige eeuw, opgetekend door Peter Noy in het Bruujsel van toen, genaamd *De Slechtvalk*. En met áreffens werden motortreffens bedoeld. Jan was destijds lid van de Hells Angels-vereniging *De Kleppejagers* uit Gemert. Ook over de visstroperij op de Maas en de Raam met zijn zwager Rien de Mol op de visserskajuit de *Flipper* werd verteld en over de werkzaamheden van Jan. En natuurlijk over vogels en de Vogelwacht Uden waar Jan toen bestuurslid van was. Jan had onlangs op zijn naam ógegoogled, kwam dit interview tegen. Leuk voor Peter, was het motief om deze print mee te nemen naar Paasloo, waar het inmiddels avond is geworden en waar wij in bungalow nummer vier de eerste dag van ons vierdaagse evenement doornemen. We zijn vanmorgen, vrijdag 27 april 2012, omstreeks acht uur, met zes personen in twee auto's vertrokken vanaf de achterzijde van de Jumbo in Uden (je weet wel, Peter moest inkopen doen) en dus niet vanaf de Groenhoeve, voor een lang weekeinde *Wieden* en *Weerribben* (*Wi en Wé*). Met we bedoel ik Peter Noy, John Hermans, Rien de Mol, Tiny van den Elsen, Jan van Bergen en ik, zei de gek. Sjan ging een weekendje stappen in Londen en Peter had geen zin om alleen thuis te blijven en nodigde daarom enkele (alle?) van zijn beste vrienden uit voor deze trip. Later die dag volgen ook nog Riet en Tiny van Boekel, die eerst nog andere verplichtingen hadden in verband met de uitreiking van een Koninklijk lintje aan een goede bekende. Voor de laatste twee en voor John is dit een opwarmertje voor de excursie binnenkort naar Estland en voor de overige, ógewone stervelingen, naar Texel.

Voor mij begon de dag al goed. We waren Uden nog niet uit of vlak langs de weg bij de rotonde tussen Ben van Dijk en het nieuwe ziekenhuis streek een Blauwborst in een struikje neer. Ik was de enige die deze vogel zag en toen ik dit via de portofoon aan de inzittenden van de andere auto meedeelde werd deze waarneming dus niet voor waar aangenomen.

Vreemd, gezien het feit dat april toch al een heel eind op weg was. Een hele geruststelling voor mijn medevogelaars, er zullen nog meer Blauwborsten volgen. Zelfs op deze dag al. Om precies te zijn deze middag. We zijn naar de Meerweg bij Muggenbeet, nabij het Giethoornse meer gereden, een doodlopende weg in een prachtig natuurgebied alwaar zich volgens insiders een Draaihals zou ophouden. Maar helaas, deze werd door ons niet aangetroffen. Dit werd echter

ruimschoots goed gemaakt door een overvliegende Zwarte Wouw, mogelijk op doortrek richting Oost-België of Luxemburg waar hij onder andere in bossen nabij meren en rivieren broedt. Ook werden in dit gebied de Blauwborst, de Snor en de Bruine Kiekendief gezien en werd vanuit het riet het misthoornachtige ówhoemp, van de Roerdomp gehoord. Deze baltsroep van het mannetje, tot op vijf kilometer te horen, zat redelijk dichtbij omdat behalve de uitademende ówhoemp ook de minder luide inademde beginklank uhé werd gehoord (uh..whoemp).

Blauwborst

Via Blokzijl, Blankenham en Ossenzijl (waar we een terrasje bezochten) begaven wij ons naar de kijkhut in Rottigemeente alwaar zich slechts een Bruine Kiekendief liet zien. Inmiddels is het al weer tijd om terug te gaan naar Paasloo waar inmiddels ook Riet en Tiny waren angekommen. Het diner in Restaurant â Binnenhof was evenals enkele jaren geleden weer voortreffelijk (ze schenken nog steeds Leffe) en ook de avond werd weer gebruikt voor de dagevaluatie, het leggen van een kaartje en het drinken van een wijntje of biertje. Kortom, gezelligheid troef.

Dag twee: zaterdag 28 april. om kwart over vijf wekt de haan van het vakantiepark niet alleen het andere gevogelte, ook ik ben klaar wakker. Ik houd het nog vol tot zes uur en om kwart over zes loop ik met mijn verrekijker over het villapark terwijl het steeds harder begint te regenen. De temperatuur is te laag voor de tijd van het jaar en er staat een stevige wind. Een uurtje later ontwaar ik Rien, die zo slim was een paraplu mee te nemen. Nadat Riet en Tiny als eerste corveeploeg de ontbijttafel in gereedheid hadden gebracht konden we om precies, ik zeg, preciesé .. acht uur aan het ontbijt beginnen en de lunchpakketten in orde maken. We konden het rustig aan doen want de regen viel met bakken uit de hemel. Genoeg tijd dus voor Peter, onze âMeester-Vaatwasser-Inruimerâ om zich van zijn beste kant te laten zien. Inmiddels, het is al half elf, is het tijd om de verrekijkers, telescopen en camera's in de auto's te leggen en ons in de richting van De Auken net onder Zuidveen, ten noorden van Giethoorn, te begeven. Hier zweefde geruime tijd een mannetje Bruine kiekendief over de rietvelden rond de observatiehut. Verder werden Purperreiger, Lepelaar, Snor, Boompieper en een verdwaalde Kleine rietgans waargenomen.

Lepelaar (foto Lambert Verkuijlen)

Rond twaalf uur werd onze tocht vervolgd in de richting van de uitkijktoren in Wanneperveen waar Purperreiger, Zomertaling en Braamsluiper werden waargenomen. Later die middag werd, nadat eerst de inwendige mens werd verzorgd in restaurant Belterwiede in Wanneperveen, via Zwartsluis een bezoek gebracht aan het âVogeleilandâ bij het Zwarte Water. Hier bevindt zich een paartje Zeearenden, dat, zoals we later hoorden, op een nest zit dat zeer slecht is te zien. We hadden dit keer niet zoveel geluk als twee jaar geleden toen er één over de plas vloog. In plaats van een Zeearend zagen we slecht twee Kneuen. Dan maar de Zwarte sterns opzoeken bij het Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten in Sint-Jansklooster. Maar helaas, ook die lieten zich niet zien. Waarschijnlijk waren we iets te vroeg in het jaar. Ook de vlotjes die Natuurmonumenten als alternatief voor de ontbrekende Krabbenscheer aanbrengt lagen nog niet allemaal op hun plaats. Deze worden zo laat mogelijk aangebracht omdat ze anders door de Kokmeeuwen worden gekraakt. Jammer, maar er nam wel een Koekoek plaats op een weidepaal vlakbij, die zich heel mooi liet bekijken. Nog even werd een bezoek gebracht aan het Bezoekerscentrum waar één en ander werd doorgenomen met de dienstdoende medewerkers van Natuurmonumenten. Via Waarneming.nl was ons bekend dat er al enkele dagen een Ringsnaveleend zou rondzwemmen nabij de Rietweg bij het plaatsje Nederland, een gebiedje in de Weerribben. Ondertussen belde ook Isidro Rendon met ik meen John, die ons op genoemde eend attendeerde. Helaas vandaag geen Ringsnaveleend. Wel werd door John, Peter en Rien een Smelleken gezien. De tijd verstreek en het werd hoog tijd om terug te keren naar Paasloo, maar met de stellige overtuiging morgen opnieuw een poging te wagen de Ringsnaveleend in âNederlandâ op te zoeken. Het diner in â Binnenhof was vandaag helaas niet aan mij besteed; Snoekbaars.

Dag drie, zondag 29 april. De haan liep weer rond dezelfde tijd af en hoewel de temperatuur nog steeds te laag was voor de tijd van het jaar was het buiten een stuk aangenamer. De wind was gaan liggen, het was droog en gelukkig niet zo warm en benauwd als in Brabant. Ik lag tijdens dit uitje op de kamer met Rien en gelukkig was ook hij wakker toen ik naar buiten ging want wij hadden deze morgen samen het ochtendcorvee. Echter toen ik rond zeven uur terugkwam hoorde ik hem al weer ronken toen ik nog maar halverwege de trap was. En daar hij ook niet de beroerdste is liet ik hem nog maar even liggen en ben ik maar vast alleen begonnen. Maar niet meer dan een kwartiertje later; Riené .., Riené .., wat dacht je ervan? Maar tenslotte stond alles toch nog ruimschoots op tijd op tafel. Nadat ook onze ðM-V-Iêrôzijn werk weer had verricht kon een nieuwe poging worden ondernomen de Ringsnaveleend te ontdekken bij Nederland. Onderweg nabij ðNederlandô werden Bruine Kiekendief, Nachtegaal, Sprinkhaanzanger, Kneu en Putter waargenomen. En dan eindelijk, op dezelfde plaats waar we gisteren hadden gezocht, de Ringsnaveleend. Een hier zeer zeldzame Noord-Amerikaanse soort die af en toe als dwaalgast in Nederland (en dan niet alleen in het plaatsje Nederland!) wordt aangetroffen. Het betrof hier een volwassen vrouwtje dat zich ophield met een mannetje Tafeleend. Er wordt dan ook gewaarschuwd om goed te kijken of er geen sprake is van een hybride (kruising met een Tafeleend, Kuifeend, Topper, Witoogeend of Amerikaanse Tafeleend). Door sommige deskundigen wordt gemeld dat het ook hier om een hybride gaat, door anderen dat het om een ontsnapt exemplaar gaat. Voor mij trouwens onbelangrijk. De eend liet zich geruime tijd observeren en fotograferen en vloog tezamen met de Tafeleend af en toe heen en weer. Dan aan de andere kant van de weg plotseling twee Tapuiten en om het compleet te maken een mannetje Blauwborst. Ook deze nam uitgebreid de tijd om zijn prachtige zang ten toon te spreiden. Had Peter een week eerder het geluk om met mij in het Dommeldal te Sint-Oedenrode deze vogel van nabij te kunnen fotograferen met zijn pas aangeschafte nieuwe telens, hier had hij nog meer geluk. Hoewel, hij moest er wel voor bij John op schoot klimmen omdat het beestje rechts van de weg ging zitten en niet aan bakboord. Deze Witsterblauwborst heeft zijn lange reis uit zijn overwinteringsgebied in Afrika dus goed doorstaan. De witte ster was goed te zien. Vrouwtjes zien er wat onopvallender uit hoewel sommige oudere vrouwtjes ook op een mannetje kunnen lijken. Er is ook een Blauwborst met een rode ster, de Roodsterblauwborst, die in Noord-Europa broedt en hier zeer zeldzaam als doortrekker is waar te nemen. In de Kaukasus en Oost-Turkije is overigens ook nog een soort waarbij de ster geheel ontbreekt.

Ringsnaveleend

Het was genieten maar er stond nog meer op het programma, dus begaven we ons nog voor de middag richting Giethoorn, waar een wandeling was gepland in een nieuw gebied met rietvelden, De Beulakerwijde. Ook in dit gebied staat een uitkijktoren, hoewel ikzelf vind dat de meeste observatietorens geen garantie geven voor het zien van veel vogels of bijzondere soorten. De wandeling bleek een behoorlijke tippel en was ons een dag eerder aangeraden door de medewerkster van Natuurmonumenten in Sint-Jansklooster. We hebben er dan ook enkele uren doorgebracht en genoten van het regelmatige misthoornachtige gewoemp van enkele Roerdompen. En het mooiste moest nog komen. Terwijl de meeste van ons juist de uitkijktoren hadden verlaten vloog er een Roerdomp op een behoorlijke afstand voor ons langs. De Roerdomp is zelden vliegend te zien maar is een onmiskenbare verschijning. Een compacte, gedrongen geelbruine reigerachtige vogel met in de vlucht een ingetrokken dikke hals.

Hij komt in ons land het gehele jaar voor. Tijdens de wandeling in dit gebied werden tevens Snor, Rietzanger, Sprinkhaanzanger, Purperreiger, Bruine Kiekendief, Watersnip, Oeverloper en Kleine Plevier gezien (zie foto). Hoogtijd om in Oldemarkt een restaurant op te zoeken voor een lekkere cappuccino en nog één maal een ander gebied te bezoeken, dit keer opnieuw Rottigemeente. Hier werd, zoals overal waar we kwamen, behalve Ooievaar, Rietzanger en Rietgors, opnieuw de Blauwborst gezien. Vroeg terug naar Paasloo dit keer, om op tijd gegeten te hebben voordat Studio Sport begint.

Kleine Plevier

De laatste dag, maandag 30 april (Koninginnedag). Eindelijk voor Peter, is de weersvoorspelling goed genoeg om een fietstocht te maken. Ené , we hadden geluk; onze spullen konden in het huisje achterblijven omdat de wisseldag in verband met Koninginnedag niet vandaag was maar morgen. Er kwamen vandaag dus geen nieuwe bezoekers. We hadden op één man na allen een fiets bij ons, dus moest er gewacht worden tot de receptie open was voor die ene ontbrekende fiets. Inmiddels begon het weer een beetje te lijken op dat van een dag eerder in Brabant, een beetje benauwd zou ik zeggen en de temperatuur liep behoorlijk op, althans vergeleken met wat we tot dan gewend waren. Na geruime tijd te hebben gewacht op een fiets voor Rien konden we eindelijk vertrekken. Maar nog voordat de helft van ons het terrein van het park had verlaten hoorde ik achter mij een luid: ñStop, stop, ik moet de sleutel van onze

Nachtegaal

bungalow hebben.ò Wat bleek; Tiny van Boekel had alleen zijn telescoopstatief in zijn speciaal daarvoor ontworpen stuurkoker aan zijn fiets gezet maar was vergeten ook de telescoop daaraan te bevestigen. Zijn commentaar: ñWe moesten voor vertrek zo lang wachten dat ik dacht ik zet hem er wel op als we weg gaan.ò Gelukkig toch nog op tijd ontdekt. We waren nog niet ver van het bungalowpark verwijderd of de eerste noodstop was daar. ñAppelvinkenò, riep John, die voorop fietste en vol op de rem trapte. De eerste nog ontbrekende soort. Ik reed achter in de stoet en zag nog net twee Appelvinken in het struikgewas rechts van de weg verdwijnen. Leuk begin, dacht ik. We hebben nog even gewacht in de hoop dat de vogels zich nog zouden laten zien, maar helaas. Gelukkig hebben we nog wel van een Nachtegaal kunnen genieten. We hebben deze dag een kleine veertig kilometer gefietst, waarbij onder

andere Kalenberg, Blokzijl en wederom de Meerweg bij Muggenbeet werd aangedaan. Ook nu bij Muggenbeet geen Draaihals maar wel een aantal van de bij Sint-Jansklooster gemiste Zwarte sterns. Ook troffen we hier een grote groep Regenwulpen aan. En net als in 2010 werden onderweg, op dezelfde plaats als toen enkele Noordse Kwikstaarten gezien, doortrekkers uit Noorwegen, die zich ophielden tussen enkele Witte- en Gele Kwikstaarten.

In totaal werden tijdens deze dagen precies honderd soorten waargenomen. Helaas dit keer geen Zeearend, maar ook geen Kleine Karekiet, Geoorde Fuut, Bosruiter en Boomvalk om maar enkele soorten te noemen die we twee jaar geleden wel hadden gezien. Maar Texel komt er nog aan dus wie weet.

Bert van Ginkel (tekst en foto's)

Excursie Blauwe Kamer bij Rhenen

Op zondag 29 april 2012 hebben twintig leden genoten van het bezoek aan 'De Blauwe Kamer'. In het natuurgebied De Blauwe Kamer heeft het water van de Neder-Rijn vrij spel. De zomerdijk is in 1992 afgegraven, zodat het gebied regelmatig overstroomt. De natuur in De Blauwe Kamer is dankzij de overstromingen voortdurend in beweging en ontwikkeling. De dynamiek van de rivier zorgt voor hoogteverschillen en trekt bijzondere planten en dieren aan. Bloemrijke graslanden geven De Blauwe Kamer kleur. Op diverse plaatsen groeit wilgenbos en zijn moerassen ontstaan. In het gebied komen ruim tweehonderd vogelsoorten en driehonderd plantensoorten voor. Ook de Bever voelt zich hier thuis. Voor vogelliefhebbers is de Blauwe Kamer een waar paradijs. De vogelkijkhut biedt uitzicht over het vogelrustgebied. In het gebied lopen halfwilde Galloway-runderen en Koniksparden vrij rond in kuddes. Bij hoogwater zoeken ze een veilig heenkomen op hoger gelegen gebieden. Daar breiden struiken als Meidoorn en Hondсроос zich uit omdat ze niet door de dieren worden gegeten. Tussen de stekelstruiken krijgt hier en daar een jonge Es de kans om uit te groeien tot een volwassen boom.

Bever

In De Blauwe Kamer staan de restanten van een steenfabriek. Deze fabriek bakte tussen 1890 en 1975 bakstenen van rivierklei. In de hoogtijdagen na de Tweede Wereldoorlog verlieten iedere week een half miljoen stenen de fabriek. De wijk Tuindorp in Utrecht is voor een groot deel met stenen uit De Blauwe Kamer gebouwd. Tegenwoordig gebruiken Koniksparden, Grootoorvleermuizen en wilde bijen de ruïnes om in te schuilen. De ingang van De Blauwe

Koekoek (foto Marc Gottenbos)

Kamer wordt gevormd door een parkeerplaats bij een restaurant. Vanaf hier gaat een verhard pad de natuur in tot bij een groot water. Vanaf de uitkijksteiger is het water en het achterliggende gebied goed te overzien. We zien onder andere diverse Futen en broedende Knobbelswanen. De Gierzwaluwen zijn net gearriveerd, maar hier al in grote getale aanwezig. Het verder onverharde pad loopt verder naar de kijkhut. Een prachtige kijkhut, voorzien van veel glas, waar het goed toeven is. We kijken op een kolonie Aalscholvers, met al grote jongen en op Lepelaars die hier ook massaal broeden. De Koekoek (zie foto) laat zijn welluidende roep flink horen. Hierna hebben we een rondgang gemaakt langs de Neder-Rijn.

Het begon helaas te regenen, maar dit duurde

Putter (foto Marc Gottenbos)

Jan-Willem Hermans

Grijze Wouw in Keent

♠Ruim honderd vogelaars gaan uit hun dak voor deze bijzondere waarneming♠

Donderdag 12 april zat ik nog wat na te luieren na het avondeten toen ik gebeld werd door Jan Verhoeven. Als ik de Grijze Wouw heel mooi zou willen zien dan moest ik direct naar Keent gaan (een plaatsje in de buurt van Ravenstein, red.). Jan kwam net terug van Keent en via Waarneming.nl was er een melding binnengekomen van de Grijze Wouw in Keent. Nu kennen een aantal leden van de Vogelwacht de Grijze Wouw vrij aardig van onze reizen naar Extremadura in Spanje en ook in Marokko hebben we de Grijze Wouw gezien, maar om deze exotische soort zo ongeveer in je achtertuin te kunnen zien blijft een buitenkansje. Ik heb begrepen dat in 2002 de laatste keer was dat veel vogelaars deze soort in Nederland hebben kunnen aanschouwen. Wel werd de Grijze Wouw de afgelopen jaren meerdere malen in Nederland gezien maar dit waren korte waarnemingen van maar enkele personen. Even nog mijn broer Jan-Willem gebeld en die ging graag mee waarna we afspraken dat ik hem thuis zou ophalen.

Het leek wel of iedereen de Grijze Wouw wilde bekijken want het was razend druk op de wegen er naar toe, maar waarschijnlijk had dat toch meer te maken met ongelukken. Voordat we bij de brug van Keent aankwamen zagen we al dat we niet lang hoefden te zoeken. Ongeveer vijftig auto's stonden in de berm en er waren ongeveer honderdtwintig personen aanwezig om de Grijze Wouw te bekijken. Naast enkele leden van de Vogelwacht kwam ik ook diverse personen uit de rest van het land tegen die ik ben tegengekomen tijdens mijn vogelreizen. Je zag dat een aantal personen rechtstreeks van hun werk naar de Grijze Wouw zijn komen kijken, want er liepen er een aantal in keurig pak rond. Telkens kwamen er weer nieuwe personen aangereden, waarbij er enkele personen juichten als ze door de telescoop de Grijze Wouw hadden gezien. Het blijft toch mooi om te zien dat zoveel personen in actie komen bij een dergelijk zeldzame waarneming.

Iedereen bleef keurig gedisciplineerd vanaf de weg uren naar de Grijze Wouw die een honderd meter verder boven in een houtwal rustig het in grote getale opgekomen publiek zat te bekijken. Met de telescoop was de vogel heel goed te zien. Een prachtige waarneming!

Ook diverse kranten hebben er aandacht aan besteed. Hieronder een krantenbericht uit het Eindhovens Dagblad.

Grijze Wouw gesignaleerd in Keentse uiterwaard

In de Keentse uiterwaard aan de Brabantse Maas tussen Oss en Grave is vorige week een Grijze Wouw gesignaleerd. Dat is een voor Nederland uiterst zeldzame roofvogel. De soort heeft, voor zover bekend, Nederland nog maar vijf keer bezocht. De Grijze Wouw is gezien in boomtoppen en wordt als een Torenvalk, op zoek naar een prooi. Een Grijze Wouw is een relatief kleine, witte roofvogel met opvallend rode ogen. Zijn broedgebied is de Extremadura in het zuiden van Spanje. Keent is een natuurontwikkelingsgebied van Brabants Landschap. De landbouwgrond wordt veranderd in natuurgebied.

Uit: Eindhovens Dagblad, 21 april 2012

John Hermans

Grijze Wouw

Effect van akkerrand in de Brobbelbies

Door Leo Ballering en Arend Vermaat (tekst en foto's)

In de herfst van 2011 is er op de akker voor telpost de Brobbelbies-Noord voor het eerst een smalle akkerrand blijven staan. Deze akker is het bezit van Staatsbosbeheer (SBB) maar wordt verpacht aan een boer die er in 2011 Triticale (een kruising van gewone tarwe (*Triticum aestivum*) met rogge (*Secale cereale*)) liet groeien. Omdat er van verschillende kanten goede berichten kwamen over de effecten van akkerranden op wintervogels was er gevraagd een rand Triticale van ongeveer zes meter te laten staan langs de zandweg naar de Drie Vennen. Tijdens het trektellen waren er al veel vogels (waaronder groepen Ringmussen, Geelgorsen en Patrijzen maar ook verscheidene Torenvalken) in die rand gezien en eind november, tegen het eind van het trektelperiode, werd het idee geboren om systematisch de vogels te tellen om het effect van de akkerrand in kaart te brengen. Hieronder de resultaten van dit onderzoekje.

Effect op vogels

De akkerrand is 690 meter lang en in principe zes meter breed maar op veel plaatsen was de rand niet meer dan vier meter (foto onder links). Soms werd de rand ook gebruikt voor illegaal afval storten (foto onder rechts). Deze rand werd om de twee weken door Arend of Leo geteld op alle soorten, door er langs te lopen en alles op te schrijven. Om het effect van de rand goed te meten is er ook een controlerand in de buurt geteld. Gekozen is om het stuk weg ten noorden van de telpost te tellen; vanaf de hoek van de zandweg tot het hek van het begrazingsgebied. Aan beide kanten van de weg (570 meter) is de berm en drie meter akker geteld. Deze akkers waren leeg en er had mais en aardappelen gestaan. Beide randen zijn zoveel mogelijk direct na elkaar geteld en de tellingen werden gestopt nadat de akkerrand omgeploegd bleek te zijn op 27 februari 2012.

In de tabel is te zien welke vogels (aantallen en soorten) er zijn waargenomen op beide randen.

Akkerrand	27 nov	18 dec	05 jan	10 jan	24 jan	28 jan	05 feb	16 feb	Totaal
Torenvalk	1					1	1		3
Klapekster						1		1	2
Graspieper							1		1
Roodborst							1		1
Merel						3			3
Ringmus		10	40	4					54
Vink		10		3					13
Groenling		130	37	6					173
Putter				1					1
Kneu			25						25
Geelgors	6	123	105	30				1	265
Rietgors				1					1
Totaal	7	273	207	45	0	5	3	2	542

Controlerand	27 nov	18 dec	05 jan	10 jan	24 jan	28 jan	05 feb	16 feb	Totaal
Roodborst		1		1					2
Merel	2		1						3
Gaai						1			1
Zwarte kraai			8			3	1		12
Spreeuw								70	70
Vink		2						1	3
Groenling	23								23
Totaal	25	3	9	1	0	4	1	71	114

In het totaal zijn er op de akkerrand 542 vogels waargenomen tegen 114 op de controlestrook. Hierbij moet worden opgemerkt dat op de laatste telling van 16 februari grote delen van de controlestrook waren omgeploegd, waarop zeventig Spreeuwen zaten die het effect van de akkerrand enigszins verbloemen. De Spreeuwen zochten op de omgeploegde akker naar insecten. Zonder deze spreeuwen zouden er meer dan twaalf keer zoveel vogels gezien zijn op de akkerrand, nu is dat bijna vijf keer zoveel. Niet alleen zijn er meer vogels waargenomen, er zijn ook meer soorten waargenomen op de akkerrand (twaalf) tegen zeven op de controlestrook.

Op de akkerrand waren zaadeters als Geelgors en Groenlingen het meest aanwezig maar ook andere vinkachtigen als Kneu en Vink en de Ringmus werden relatief veel gezien. Tegen het eind van januari werden ook roofvogels als Torenvalk en Klapekster gezien, niet alleen tijdens de tellingen maar ook in gewone waarnemingen op waarneming.nl (resultaten niet getoond). Deze vogels joegen waarschijnlijk op de muizen die in de akkerrand leefden (zie verder in dit verslag). Op de controlestrook werden geen Geelgorzen gezien en verder een mix van zaadeters en omnivoren. De meeste vogels werden in december gezien, daarna steeds minder en na half januari zijn er geen zaadeters meer gezien, terwijl er nog wel heel veel voedsel was. De halmen waren wel geknakt maar de aren lagen gewoon op de grond, klaar om op te eten (zie foto). Het is dus onbekend waarom de Geelgorzen en andere zaadeters vertrokken zijn.

Voedsel voor zaadeters

Effect op Muizen

Nadat in de laatste weken van januari de Torenvalk en de Klapekster meerdere malen gezien waren, is er besloten om te kijken of er ook sporen van muizen te zien waren. Er waren muizenholletjes in de akkerrand te zien, meer dan in het geoogste land, maar hoeveel meer? Op 29 januari 2012 is een poging gedaan de muizenholletjes te tellen. Over de hele lengte van de akkerrand is zesmaal met een lint een stuk akkerrand van 10 m² afgezet en in die tien vierkante meter zijn alle holletjes geteld. Op diezelfde locatie werd ook een stuk van 10 m² op de naastliggende akker met ingezaaid wintertawe geteld en ook een stuk van 10 m² op de geoogste maïsakker aan de overkant van de weg (zie foto).

Akkerrand met lint afgezet

In de volgende tabel staan de resultaten van het onderzoek naar de muizenholletjes.

Locatie	1	2	3	4	5	6	Totaal
Akkerrand	8	13	12	41	31	0	105
Ingezaaid wintertarwe	0	0	0	0	0	0	0
Maïsakker	0	0	0	0	0	0	0

Op de zes stukken (60 m²) zijn dus in totaal 105 muizenholletjes geteld en op de twee andere controle stroken met opkomend wintertarwe en de geoogste maïsakker helemaal geen. De twee plotjes met de meeste holletjes waren het dichtstbegroeid met onkruid (foto onder links), die met nul holletjes was compleet plat en onbegroeid. Bij de ingang van veel holletjes lagen aren en/of graankorrels (foto onder rechts), er was dus voedsel genoeg.

Er van uitgaande dat de zes plotjes verdeeld over de hele lengte van de akkerrand karakteristiek waren voor de hele akkerrand, kan berekend worden hoeveel muizenholletjes er in totaal in de akkerrand geweest moeten zijn. Het hele oppervlakte is 690 bij 6 meter (is 4.140 m²) akkerrand en er zouden dus 7.245 muizenholletjes geweest moeten zijn, iets minder dan twee per vierkante meter, dit komt overeen met een schatting ter plaatse in het veld. Omdat onverwacht de akkerrand geploegd werd is er geen kans geweest om muizen te vangen in life-traps en is het dus onbekend welke muizensoort(en) er op de akker geleefd hebben. Wel is het meestal zo dat muizen meerdere holletjes hebben. Ook is er geen floristisch onderzoek gedaan naar de (on)kruiden die in de akkerrand overbleven. We weten dus niet of er andere zaaddragende planten aanwezig waren.

Discussie, conclusies en aanbevelingen

De smalle akkerstrook met Triticale tegenover de telpost op de Brobbelbies heeft een positief effect op overwinterende vogels. In de akkerrand werden niet alleen meer (vijf tot twaalf keer meer) vogels geteld maar ook meer soorten (12 tegen 7). Het meest geteld was de Geelgors, een soort die gestaag afneemt in de Maashorst, gevolgd door de Groenling. Maar deze en andere zaadeters waren na half januari ineens verdwenen terwijl er overal op de grond nog aren en zaadkorrels lagen! Het was dus waarschijnlijk niet aan voedselgebrek te wijten dat ze zijn weggegaan maar misschien wel aan te eenzijdig voedsel of is dat het normale gedrag in de winter? De meeste akkerranden worden ook met verschillende stroken aangelegd met daarop ingezaaid verschillende kruidenmengsels (bloemdragende gewassen voor de insecten en zaaddragende gewassen) afgewisseld met braakliggende stroken en stroken laag gras zodat er ook hoog-laag structuurverschil te vinden is. Daarnaast worden deze randen in de lente al ingezaaid en zijn ze dus ook van nut in het vogelbroedseizoen.

Het is dus aan te bevelen een permanente akkerrand in te richten met verschillende stroken. Ook moet de strook niet te vroeg worden omgeploegd, zoals dit jaar eind januari. Nadat de strook was omgeploegd heeft het nog een tijd geduurd voordat er ingezaaid werd en het einde van de winter is nu net een cruciale periode waarin weinig voedsel is. Al deze maatregelen kunnen er voor zorgen dat zo'n akkerrand het hele jaar profijt biedt.

Nadat de zaadeters weg waren werden verschillende malen (zeldzame) roofvogels als Torenvalk en Klapekster gezien, biddend boven de akkerrand of zittend in de boompjes langs de zandweg. Deze boompjes worden doorgaans in de herfst weggemaaid maar dat zou eigenlijk niet moeten gebeuren omdat dit de roofvogels uitzicht op hun prooi geeft. Als deze toch worden weggemaaid dan zouden er, in herfst en winter, speciale uitkijkposten voor roofvogels in de akkerrand geplaatst kunnen worden. Te denken is dan aan 2,5 meter hoge stokken met een dwarsbalkje van twintig centimeter daarbovenop. Dit soort stokken staan bijvoorbeeld ook, om de vijfhonderd meter, langs de 130 kilometer lange snelweg van Leipzig naar Maagdenburg (Duitsland) en waar in de winter bijna op elke stok een Buizerd zit (misschien ook leuk om deze bij de A50 te zettené .!!). Daarnaast is het aan te bevelen floristisch onderzoek te doen en ook zoogdieronderzoek met life-traps, om te weten (en te meten) wat er nu allemaal zoal in die akkerranden leeft!

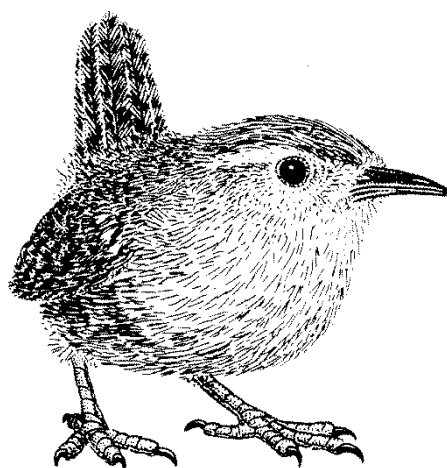

Torenvalk
(foto John Hermans)

Arend Vermaat en Leo Ballering

De kleine vogel

*Kleine vogel op de tak,
wat zit jij daar op je gemak.
Temidden van het groen,
in het zonnige plantsoen.
Het harde werken is van de baan,
de jongen zijn op eigen benen gaan staan.
Nog even voor de grote trek begint
en zul je gedragen door de wind,
vliegen naar het zuiden, duizenden kilometers ver.
Om te overwinteren, zoals vele soortgenoten,
ze komen van her en der.
Zodra de lente is gekomen
is het uit met de dromen.
Je keert weder naar je geboorteland.
Onderweg vele gevaren trotserend want
de lokroep van de natuur kun je niet weerstaan.
Het broedseizoen breekt weer aan.
Te midden van het groen,
in het zonnige plantsoen,
zingt de kleine vogel weer zijn lied.
Een mooier seizoen bestaat er niet.*

Adrie Nijssen

Vogel in de Maashorsté óde Groenlingô

Deze keer een gewone vogel, die naar mijn mening dit jaar enorm is toegenomen in de Maashorst. Harde cijfers hierover hebben we niet, dan zouden we weer een volledige telling moeten doen. In de avifauna van Noord-Brabant van 1967 wordt de Groenling als talrijke broedvogel in Noord-Brabant vermeld.

In onze telling van De Maashorst van 2009 en 2010 worden 82 territoria vastgesteld verdeeld over 31 van de 49 kilometerhokken. Het merendeel van de waarnemingen was in de buurt van kleinschalige bebouwing. De Groenling, zijn naam verraad het al, heeft een olijfgroen verenkleed, fraai afgewerkt met oplichtende gele vlekken op vleugels en staart. Het mannetje, in zangvlucht, maakt een golvende beweging omdat hij steeds even zijn vleugels sluit.

Groenling
(foto Marc Gottenbos)

De Groenling is niet bepaald een ster in het zingen, maar zijn zang is niettemin aardig: een luide snelle triller, gevolgd door vier of vijf melodieuze tonen áju, tju, tju, tju, tjuô gevolgd door een nasaal ásjiwie-ie-ieô De zang wordt vaak vanuit een bosje of vanaf een boomtop ten gehore gebracht. De Groenling begint eind april of begin mei te broeden. Het nest is een omvangrijke kom van takjes, stengels en mos, gevoerd met worteltjes, haar, stengeltjes en een paar veren. Soms bevinden zich verscheidene nesten in één struik. De gewoonlijk vier tot zes eieren komen na twee weken uit en de jongen brengen nog circa veertien dagen in het nest door. Er kunnen wel twee tot drie legfels per jaar grootgebracht worden.

In 1990 hadden we bij de telling nog een dichtheid van 1,88 broedpaar per honderd hectare. In 2009/2010 was dit teruggelopen naar 1,52 paar per honderd hectare. Ondanks dat de soort in Brabant toeneemt. Misschien dat de inhaalslag nu aan de gang is. Zou dat ook te maken kunnen hebben met de enkele akkerrandjes die het afgelopen jaar in De Maashorst zijn aangelegd en waarvan ook de Geelgors en de Kneu moeten profiteren. Iets voor een nader onderzoekje?

Jan-Willem Hermans

*ñSoms moet je stilstaan,
Om verder te gaan dan het pad en
de haast je voeren
Verder te zien dan een oogopslag naar de wereld
aan je voeten.ð*

*ñSoms moet je stilstaan
Bij het gewone
Om het bijzondere
Te begroeten.ð*

Bron: Bezoekerscentrum Sint Jansklooster

Groenling (foto John Hermans)

Big day 2012

Zondagmorgen 6 mei 2012 stonden negen personen om zeven uur op de parkeerplaats van het Natuurcentrum Slabroek om te starten met de Big-day. Voor degenen die het fenomeen Big-day niet kennen, hierbij een korte uitleg: Het is de bedoeling dat binnen een bepaalde tijd, in ons geval van 7.00 tot 14.00 uur, door de Maashorst gelopen wordt in kleine groepjes en dat daarbij zoveel mogelijk vogelsoorten genoteerd worden. Er werden drie groepen geformeerd. Een groep met Jan Verhoeven, Chris van Lieshout en Isidro Rendon. Een groep met Jan-Willem Hermans, Hans van den Heuvel en Theo Vos en een groep met John Hermans, Koos Doorten en Wim van Lanen. Het was redelijk weer, het bleef bijna droog en de temperatuur was uitstekend om flink te wandelen. De hele Maashorst moet doorkruist worden, wil je enige kans maken op de eeuwige roem (weliswaar voor één jaar) die de winnaars krijgen.

Wij zijn eerst naar het Beekdal gegaan, hierbij kom je langs de kast waar de Steenuil moet zitten. Helaas dit keer geen Steenuil aanwezig, dit is al een belangrijke soort om niet te missen. Op weg naar het Beekdal de bekende soorten, zoals Geelgors, Gekraagde Roodstaart, Zwartkop en Tuinfluiter. Via de Slabroekse heide, waar we Boomleeuwerik en Boompieper mogen noteren naar de Grensweg. Hier horen we de Grauwe Vliegenvanger, een hoog piepgeluid en we zien de soort ook en zijn familielid de Bonte vliegenvanger is ook paraat. Hier kan ook de Fluiter zitten, maar helaas. Bij de vennetjes aangekomen zien we een koppeltje Wintertalingen. Dit is een leuke waarneming, maar bij het ontmoeten van de groep van Jan, Chris en Isidro horen we dat zij deze soort ook gezien hebben. We zijn via het Landerdse gedeelte naar de Hofmansplassen gelopen. Het grootschalige agrarische gebied leverde, buiten een enkele Kievit, niet veel op. In de Landerdse bossen kwamen we wel een Goudvink tegen. Er zitten er steeds meer in de Maashorst, maar blijft een moeilijk op te sporen vogel. Bij de Hofmansplassen aangekomen zien we volop Oeverzwaluwen die daar broeden, maar ook Huiszwaluwen en Gierzwaluwen. Kuifeenden en Nijlganzen zitten op het open water. Wij missen de Kleine Plevier. Ander groepen hebben deze wel. Ook de Kleine Bonte Specht liet zich niet zien. Via de Munse Heide naar de Kanonsberg. Bij de Munse Heide hoorden we wel een Fluiter, zo die hebben we! Uiteraard mocht de Raaf niet ontbreken op ons lijstje, een geweldige nieuwkomer in de Maashorst. Het was nog iets te vroeg voor de Wespendif die vaak in de Brobbelbies gezien wordt. We hadden het centrale gedeelte nog niet gehad, waar een dag van tevoren de Duinpieper gemeld was. Dus hiernaar toe. Helaas de Duinpieper niet gezien, wel moesten we hierdoor behoorlijk doorstappen om op tijd bij het Natuurcentrum Slabroek te komen. Bij Arto Imago nog mooi de Zwarte Roodstaart meegenomen. Eén voor één kwamen de groepen binnen en werden de gegevens vergeleken. Zoals van tevoren voorspeld heeft de groep van Jan, Chris en Isidro ruim gewonnen met 76 soorten. De groep met Jan-Willem, Hans en Theo hadden 69 soorten. Hekkensluiter was de groep met John, Koos en Wim, deze hadden 67 soorten. Alle groepen samen kwamen uit op 84 soorten, een mooi resultaat!

Hierbij een opsomming van alle vogels:

Fuut, Aalscholver, Blauwe Reiger, Knobbelswaan, Grauwe Gans, Nijlgans, Wintertaling, Wilde Eend, Bergeend, Kuifeend, Havik, Sperwer, Buizerd, Torenavalk, Fazant, Meerkoet, Kleine Plevier, Kievit, Wulp, Oeverloper, Kleine Mantelmeeuw, Holenduif, Houtduif, Turkse Tortel, Zomertortel, Koekoek, Steenuil, Gierzwaluw, Groene Specht, Zwarte Specht, Grote Bonte Specht, Boomleeuwerik, Veldleeuwerik, Oeverzwaluw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Boompieper, Graspieper, Gele Kwikstaart, Witte Kwikstaart, Winterkoning, Heggenmus, Roodborst, Zwarte Roodstaart, Gekraagde Roodstaart, Roodborsttapuit, Tapuit, Merel, Zanglijster, Grote Lijster, Beflijster, Grasmus, Tuinfluiter, Zwartkop, Fluiter, Tjiftjaf, Fitis, Goudhaan, Vuurgoudhaan, Grauwe Vliegenvanger, Bonte Vliegenvanger, Staartmees, Matkop, Kuifmees, Zwarte Mees, Pimpelmees, Koolmees, Boomklever, Boomkruiper, Gaai, Ekster, Kauw, Zwarte Kraai, Raaf, Spreeuw, Huismus, Ringmus, Vink, Groenling, Putter, Kneu, Goudvink, Appelvink en Geelgors.

Volgend jaar weer! Jan-Willem Hermans

Texel in vogelvluchté

Door Bert van Ginkel (tekst en foto's)

Donderdag 17 mei 2012: Vertrek om acht uur vanaf de Groenhoeve met veertig deelnemers naar het prachtige Waddeneiland Texel. Eén deelnemer moest wegens omstandigheden helaas afzeggen. De weersvoorspellingen waren duidelijk beter dan we de afgelopen periode gewend waren geweest. De reis verliep voorspoedig en om half elf vertrokken we met de veerboot vanuit Den Helder naar Texel, waar we de komende vier dagen (tot en met zondag 20 mei) zouden verblijven in de Stayokay in Den Burg. Aangezien eerder in dit Bruujsel gedetailleerde dagverslagen van de reis naar Texel staan, zal ik me in dit deel beperken tot, voor mij, de belangrijkste gebeurtenissen.

***Bert van Ginkel met pet
(foto Peter Noy)***

Om te beginnen natuurlijk de Stayokay. Duidelijk is mij geworden dat deze groepsaccommodaties behoorlijk autonoom zijn. In niets was een vergelijking te maken met die waar we in het laatste najaar op Ameland verbleven en dan bedoel ik vooral die met betrekking tot de inwendige mens, maar daar zou menig driesterren restaurant het moeilijk mee hebben. Om twaalf uur begint de eerste excursiedag met een autorondje Oudeschild, natuurlijk langs de Waddendijk naar Ottersaat (Grote Stern kolonie) en Dijkmanshuizen om vervolgens een bezoek te brengen aan de Petten (Grote Stern kolonie) en de Mokbaai, waar we het geluk hadden de Brilzee-eend, die daar al een tijdje verbleef, te zien. En niet te vergeten natuurlijk de 'Grote Burgemeester' die bij de haven van Oudeschild voor onze auto langs vloog, althans dat dachten we. Later, een dag voor ik dit verhaal schreef, vernam ik van Arend Vermaat dat het hier een albino Zilvermeeuw betrof. Ook mooi trouwens. Onze groep (Marga, Jan, Arend en ik) kon het niet laten toch ook nog even snel naar de Nioz-haven nabij de veerboothaven te rijden waar al enige tijd een Zwarte Zeekoet verbleef. Maar nu hadden we minder geluk, deze zeer zeldzaam in Nederland voorkomende vogel kregen we helaas (nog) niet te zien. Later bleek waarom. Hij hield zich namelijk grote delen van de dag op langs de rand van de havendammen en was dan onzichtbaar tegen de basaltkeien op de achtergrond.

Kolonie Grote Stern (Ottersaat - Texel)

Dag twee, vrijdag 18 mei: moest er natuurlijk van Peter worden gefietst. En als er moet worden gefietst krijg je natuurlijk een bui regen. Gelukkig bleef het bij één bui en konden we in een loods van een vriendelijke boer schuilen. Oudeschild, Den Burg, Den Hoorn, allemaal werden ze bezocht maar natuurlijk was het doel de vogelkijkpunten Ottersaat, Dijkmanshuizen, de Petten, de Horsmeertjes en de Dennen. Grote Stern, Visdief, Bonte Strandloper, Bontbekplevier, alle te verwachten soorten werden waargenomen, ook de Bruine Kiekendief, Blauwe Kiekendief, Boomvalk, Kleine Karekiet, Braamsluiper, Blauwborst (ik kan ze niet meer zien!), Grauwe- en Bonte Vliegenvanger, Nachtegaal en niet te vergeten natuurlijk de Zomertortel nabij Den Hoorn. Natuurlijk werd ook het terras niet vergeten. Later die dag zijn we met een paar mensen nog even naar de Nioz-haven gegaan en hebben daar gelukkig toch nog de Zwarte Zeekoet gezien. Eigenlijk een onooglijk bruin-zwart eendje.

Dag drie, zaterdag 19 mei: moest er van Peter natuurlijk weer worden gefietst, maar kreeg onze groep dispensatie in verband met de hoge gemiddelde leeftijd. Tijd werd het om eindelijk op zoek te gaan naar de Morinelplevieren die al geruime tijd werden gezien in de omgeving van de Slufterweg en de Muyweg in de Eierlandse polder. Na heel lang zonder resultaat een akker te hebben afgespeurd kreeg Arend (wie anders?) het geniale idee ook eens de akker aan de andere kant van de weg te bekijken. En ja hoor, ééné .., tweeé .., vijfé .., zevené .. en uiteindelijk, nadat ze naar de andere kant van de weg waren gevlogen, zagen we maar liefst dertien exemplaren. Prachtig op kleur en wachtend op vertrek naar het hoge noorden. Onze dag kon niet meer stuk, maar het werd nog veel mooier. Bij Dijkmanshuizen zou zich al enige tijd een Rosse Franjepoot ophouden dus moesten we daar ook naar toe. En ook nu hadden we succes. Ook deze vogel was prachtig op kleur en liet zich op z'n mooist zien alvorens eveneens naar het noorden te vertrekken.

***Morinelplevier in zomerkleed
(foto Marc Gottenbos)***

Dan op zoek naar een Roodstuitwaluw die in de omgeving van de Cocksdorp rond zou vliegen tussen de vele Boerenzwaluwen. Je zou zeggen een speld in de beruchte hooiberg en dat bleek ook zo te zijn. Niet te vinden dus. Wel hoorden we (nou jaé .., op aangeven van Arend dan) een Roodmus in de struiken achter de Robbenjager nabij de vuurtoren. Natuurlijk werd er een bezoek gebracht aan het nieuwe stukje natuur in de Oost, te weten Utopia. Vorig jaar gereed gekomen na afgravingen op verschillende hoogten en het storten van vele tonnen schelpen. Hier volop Dwergsterren en Visdiefjes en na heel veel zoeken enkele paartjes Noordse Sterns. En het terrasje bij hotel Prins Hendrik tegenover Utopia natuurlijk niet vergeten.

Dag vier, zondag 20 mei: werd zo'n beetje een herhaling van hetgeen de vorige dagen al was ondernomen maar voor een aantal van ons toch wel het geluk twee Roodmussen te zien op een soort gemeente stortplaats bij Cocksdorp. Ook werd hier weer vergeefs gezocht naar de Roodstuitwaluw. Nogmaals een bezoek aan een plasje bij de Robbenjager leverde nog wel enkele Engelse Kwikstaarten, Groenpootruiters en drie Bosruiters op. Op de terugweg naar Den Burg (het begon nu toch behoorlijk te regenen) opnieuw een bezoek gebracht aan de kijkhut bij Dijkmanshuizen om nog even te genieten van de Rosse Franjepoot. Hier werden tevens enkele Drieteenstrandlopers in zomerkleed aangetroffen, die een dag eerder mogelijk door enkele voor ons vreemde vogelaars voor Temminckstrandlopers werden versleten. Apart toch deze vogels in zomerkleed aan te treffen op ook nog een andere plaats dan waar je ze normaliter aantreft, in winterkleed als een rollend balletje voor de golven uit rennend aan het Noordzeestrand.

Al met al weer een geslaagde en vooral gezellige trip naar een ongelooflijk mooi oord. Om vier uur vertrokken de meeste van ons met de veerboot richting Den Helder maar gezien de file daar naartoe en de voorspelde wachttijd van ongeveer twee uur, leek het ons beter de terugreis nog even uit te stellen. Om precies te zijn hadden wij de boot van half zeven dus hebben we het uiterste uit onze reissom gehaald. Omstreeks tien uur ós avonds waren we heelhuids thuis.

Lang Pinksterweekend

En omdat de weersvoorspelling voor de Pinksteren zeer goed was en er een last minute huisje met korting vrij was besloot ik om met het gezin nogmaals voor vier dagen terug te gaan naar de omgeving van Den Burg. En nu waren er behalve de vele jonge Kluten ook nog eens veel jonge Grote Sterns die rond onze aankomst uit de eieren klauterden. En ook de jonge Bruine Kiekendieven in het riet langs de Mokbaai waren af en toe duidelijk vanaf de Mokweg hoorbaar. Uren lang turen en geen kiekendief zien en als er dan één verscheen werd die vaak tot aan het nest achterna gezeten door, in dit geval, een Scholekster waarvan hij even daarvoor het jong had geroofd. In de Mokbaai waren al veel jonge Kluten in de weer. Ik was er getuige van dat één jong regelmatig onder een Kokmeeuw kroop om warm te worden. De meeuw kwam daarvoor steeds omhoog om plaats te maken. Dit deed me denken aan de jonge Nijlganzen bij ons in het park. Daar zijn vijf jongen zelfs gekidnapt door twee óoepganzenôen worden de oudervogels met veel agressie (koekje van eigen deeg) op afstand gehouden.

Dwergstern

En nu zit ik in de tuin te zwoegen om al deze herinneringen aan de computer toe te vertrouwen; want Peter heeft tijdens mijn laatste verblijf op Texel een laatste waarschuwing gestuurd om mijn bijdrage voor het Bruujssel uiterlijk 1 juni (morgen dus) in te sturen. En ik moet nog heel veel foto's sorteren en bewerken. Ik snap niet hoe ik dat tot anderhalf jaar geleden allemaal deed, toen ik er ook nog een baan naast had. Het totale aantal soorten vogels dat op Texel werd waargenomen overtrof dat van de Wieden en Weerribben, namelijk 122 soorten.

Een ieder bedankt voor de gezellige dagen en vooral Arend, bedankt voor de wijze lessen en tot een volgende keer.

Klets en foto's,
Bert van Ginkel

De zeer zeldzame achtpotige Kluut

Demonstratie Benèl viel in het water

De demonstratie van kijkers en telescopen door de firma Benèl is niet door gegaan. Slechts vijf deelnemers hadden zich voor de informatiebijeenkomst gemeld. Dat is erg weinig en daarom is de demonstratie afgeblazen. Benèl heeft een nieuw product en wel de Fortex verrekijkers en telescopen. Het bijzondere hieraan is dat deze verrekijkers en telescopen een levenslange garantie hebben. Het levenslang slaat dan op de verrekijker of telescoop, want de garantie geldt voor de kijker of telescoop en niet de koper. Een voorbeeld is het volgende:
Vortex Diamondback (8x42) verrekijker

Optiek met een superieure kwaliteit voor een verbazingwekkend voordelige prijs, dat is de Vortex Diamondback 8x42 in het kort. Met een fijne en soepele afstelling ziet u de kleinste details. U zult versteld staan van de prestaties bij omstandigheden met weinig licht. Het zichtveld (field-of-view) is het grootste in zijn klasse.

Als je dit ziet dan denk je dat moet behoorlijk wat gaan kosten. Niets is minder waar, deze kijker kan van u zijn voor slechts ú 190,-

Verder zijn de volgende kenmerken van toepassing:

- Fully multi coaten lenzen
- Fas gecorrigeerde prisma's
- Nevelvrij, water- en stofdicht
- Rubber bekleding
- Scherp vanaf 1,4 meter

Ook wat er verder geboden wordt is normaal.

Levering:

- Diamondback 8x42 verrekijker
- Oculardoppen
- Objectiefdoppen
- Brede nekband
- Draagtas

Ondanks het aflopen van het beheer van de winkel van Vogelwacht Uden zijn er nog steeds kleine successen binnen te halen. Het blijft een uitdaging om steeds weer iets nieuws te vinden. Mogelijk zijn er mensen die dit ook vinden en mee willen doen met het instant houden van de winkel.

Coördinator Vogelwacht-Winkel:

Jacques Raats, Maasstraat 65 te Veghel

Telefoon: 0413-369388 (voor afspraak van tevoren even bellen)

De Vogelwacht-winkel (Jacques Raats - rechts)

Houtsnippen tellen in het Melven, Veghel

In 2011 is het Melven in Veghel op broedvogels geïnventariseerd en als tweede avondtelling hebben we toen een simultane houtsnippentelling gedaan. De resultaten van deze telling waren zo leuk (16 waarnemingen: 5 territoria) dat we de telling dit jaar op de maandagenda van de Vogelwacht hebben gezet. Want, waar zie je nu Houtsnippen en dat terwijl je gewoon op een zomeravond van de ondergaande zon geniet?

De Houtsnip is een lastige soort om te onderzoeken, Arno Braam⁽¹⁾ vatte dit als volgt samen: óJe moet het aantal rondvliegende mannetjes tijdens hun baltsvluchten tellen, deze vinden plaats in de schemering. De mannetjes vliegen op boomtophoogte door het gebied en maken daarbij tsip- en knorgeluiden. Bij het tellen bestaat een aantal problemen

- *Mensen kunnen op het gehoor zelden individuele mannetjes van elkaar onderscheiden.*
- *De bolderende mannetjes kunnen tamelijk grote afstanden afleggen, in vrij grote gebieden. Een waarnemer kan ze vanaf de grond visueel of auditief maar kort volgen.*
- *De baltsvlucht van een mannetje duurt zelden langer dan twintig minuten en de vogel maakt twee tot vier van die vluchten op een avond.*
- *De mannetjes bevruchten meerdere vrouwtjes in een gebied. Ze zijn slechts kort bij een vrouwtje en bevruchten daarna een volgend vrouwtje. In een gebied domineren enkele mannetjes die vrijwel alle vrouwtjes bevruchten. De vrouwtjes hebben een verborgen leefwijze.*

Het gevolg is dat een waarnemer niet kan zien of horen welke route een bolderende Houtsnip aflegt en hoe lang hij rondvliegt. Bij vervolgwaarnemingen is het daardoor onduidelijk of de vogel al eerder gezien is. Als men veel waarnemingen van rondvliegende vogels heeft, kan een eenling (waarnemer, red.) niet bepalen hoeveel individuele hanen het betreft. Om deze problemen zoveel mogelijk te ondervangen, is er een methode ontwikkeld om in een groot houtsnippenrijk gebied toch een minimumaantal mannetjes te kunnen bepalen. Het is een simultaantelling waarbij waarnemers tegelijkertijd tellen vanaf de grond, op een groot aantal telpunten. Dat hebben we dus in het Melven in 2011 gedaan en dit is op 8 juni 2012 herhaald: hieronder de resultaten!

Baltsvlucht van een Houtsnip

In het totaal zijn er vijf posten ingericht met twee à drie waarnemers per post, deze posten waren mooi over het terrein van honderd hectare verdeeld. Van tevoren waren de stopwatches gelijk gezet en iedereen moest de richting van de vlucht van de bolderende haan / hanen intekenen en het tijdstip waarop deze gezien is. We begonnen ongeveer een half uur voor zonsondergang tot drie kwartier daarna.

Ondanks de harde wind zijn er in totaal 49 waarnemingen van Houtsnippen gedaan:

Telpost-A telde er vijf, allemaal singlets (één enkel mannetje) en nog één op de verzamelplaats.

Telpost-B had er negen, waarvan vijf duplets (twee mannetjes die bij elkaar vliegen).

Telpost-C zag er tien waarvan vijf duplets.

Telpost-D had er zestien waarvan een triplet (drie mannetjes bij elkaar) en de rest singlets en

Telpost-E noteerde acht waarnemingen waarvan twee duplets.

Omdat de afstand tussen de telposten bekend is en ook de gemiddelde vliegsnelheid (32 km/uur) van de Houtsnip, kan worden uitgerekend hoeveel mannetjes er tegelijkertijd moeten hebben rondgevlogen. Na wat rekenwerk komen we op minimaal zes afzonderlijke bolderende hanen en dus minimaal zes territoria, dat is ongeveer gelijk aan 2011 (minimaal vijf) en de dichtheid van de territoria ($0,6 / 100 \text{ Ha}$) in het Melven is daarmee vergelijkbaar met een Houtsnippenrijkgebied als de Mortelen (referentie 1).

Al met al was het een ontzettend leuke avond! Iedereen was zeer enthousiast, zeker omdat er ook nog jagende Boomvalken en een Vos gezien werden! In contrast daarmee was het wel opvallend dat, ondanks de oproep in de maandagenda, er maar één teller uit Uden wasé die lijken toch meer van excursies en wandelen dan van systematisch tellen te houden é

Referentie:

(1) Arno Braam, *Houtsnippentelling in De Mortelen, Velder, Heerenbeek en De Scheeken in 2010*.

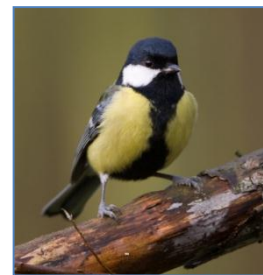
Leo Ballering

Houtsnip (foto Marc Gottenbos)

Vogelwacht - Winkel

Kijk eens goed in de winkel van de Vogelwacht. Mogelijk kunt u iemand verrassen met één van de onderstaande cadeaus en/of praktische middelen. U steunt daarmee tevens het werk van Vogelwacht Uden e.o. Zoals u ziet, is het aantal artikelen afgenomen, heeft u nog ideeën?

Meer willen weten over vogels? De winkel kan u daarbij helpen:

• Atlas van de vogeltrek	ú 20,00
• Arendsoog	ú 12,00
• Creatief vogels fotograferen	ú 17,00
• De dwergganzen van Anjum	ú 17,00
• De grauwe klauwier NIEUW	ú 15,00
• De jonge sporenzoeker	ú 10,00
• De kiekendieven van het Oldambt	ú 19,00
• Dieren fotograferen	ú 17,00
• Erfvogels in beeld	ú 3,50
• Handboek vogels kijken	ú 18,00
• Herkenningskaart vogels NIEUW	ú 4,00
• Herkenning van roofvogels in het veld	ú 12,00
• IJsvogels	ú 15,00
• Kerkuilen	ú 13,00
• Nesten in beeld	ú 3,50
• Kraaienbende	ú 11,00
• Living on the edge	ú 50,00
• Langs Weinddupper en Schrijverke	UITVERKOCHT
• Mus	ú 12,00
• Nieuwe zakgids Vogels	ú 10,00
• Tuinvogels in beeld	ú 3,50
• Uilen van Europa	ú 35,00
• Veldgids Roofvogels	ú 25,00
• Veldkijker	ú 12,00
• Vogels, lichaamsbouw en gedrag	ú 24,99
• Vogels over de vloer	ú 17,00
• Vogels van Europa (ANWB) NIEUWE DRUK	ú 25,00
• Vogels van maand tot maand	ú 11,50
• Vogels voor elke dag	ú 10,00
• Vogels zien en horen	ú 10,00
• Vogelssporen	ú 20,00

CD's en DVD's

• Cd's met vroege vogelzang 3 Nico de Haan, vogels van plas en moeras	ú 10,00
• DVD Onze weidevogels	ú 17,00
• DVD Onze zwanen en wilde ganzen	ú 17,00
• DVD Onze eenden	ú 17,00

Verrekijkers:

- Bresser Hunter 8x40 ú 30,00
- Outdoor / Condor 10x42 ú 130,00
- Optisan Cobra 10x42 ú 65,00
- Riemenstelsel voor kijker of fototoestel (Harness)..... ú 12,00

Andere artikelen:

- Vogelwacht Uden sticker ú 0,00
- Mooie geborduurde Vogelwachtsticker (geel/blauw embleem)..... ú 1,00
- Vogelwachtspeeldje (een ámustô voor leden)..... ú 5,00
- Voederhuis..... ú 10,00
- Verjaardagskalender ú 5,00

Coördinator Vogelwacht-Winkel:

Jacques Raats, Maasstraat 65 te Veghel

Telefoon: 0413-369388 (voor afspraak van tevoren even bellen)

Kijk ook eens op www.vogelwachtuden.nl en klik op álgemeenô daar vind je de winkel.

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl

Markt 10 - 6021CD - Budel
tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

SWAROVSKI

Al vele jaren zijn wij het adres voor Swarovski verrekijkers, Spottingscopes en toebehoren.

Met gedegen advies en eindeloos geduld staan we u terzijde in uw keuze voor het juiste Swarovski produkt.

Een produkt dat beschouwd mag worden als de "Rolls Royce" onder de optiek. De "EL-serie" bijvoorbeeld wordt op 140 punten op kwaliteit gecontroleerd. Daardoor ontstaat een produkt waarop met een gerust hart 30 jaar garantie wordt gegeven (10 jaar bij spotting scopes)

SWAROVSKI

SWAROVSKI OPTIK DIGISCOPING

Dankzij de DCA, DCB en TLS800 gaat voor u de fascinerende wereld van SUPER-TELE-FOTOGRAFIE open.

Met gemak haalt u uw moeizaam te benaderen object 40,...50,...60 maal dichterbij. Vogels en wild fotograferen was nog nooit zo gemakkelijk.

Met 30 jaar ervaring in fotografie kunnen wij u uiteraard een schat aan informatie en adviezen verstrekken, waardoor goede resultaten meteen haalbaar zijn.

Het assortiment van Swarovski omvat meer dan 25 kijkers en telescopen.

Wat doet Vogelwacht Uden e.o.?

Vogelwacht Uden e.o. (en omgeving) is een zelfstandige vereniging die zich actief inzet voor alle, in de vrije natuur, levende vogels. De belangrijkste doelstellingen zijn:

- Directe bescherming van vogels en hun biotoop.
- Het behouden en creëren van nestgelegenheid voor vogels.
- Belangstelling kweken voor vogels bij een groot publiek.
- Deelname aan landelijke en provinciale activiteiten m.b.t. vogelstudie en inventarisatie.

Om de doelstellingen te realiseren worden tal van activiteiten georganiseerd, waaronder:

- Publiekswandelingen zowel in het Udense Maashorstgebied als de omliggende dorpen.
- Excursies naar waardevolle natuurgebieden in Nederland en ook daarbuiten.
- Film- en dia-avonden in het eigen clubgebouw, de Groenhoeve.
- Vogelcursussen voor leden en niet-leden.
- Houden van lezingen voor scholen, verenigingen en instanties.
- Geven van voorlichting op tentoonstellingen en open zondagen.
- Verzorgen van publicaties in diverse media en tijdschriften.

Naast de hierboven genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden ook daadwerkelijke hulp aan de vogels door middel van:

- Het plaatsen en onderhouden van nestkasten (zang-, stootvogels en uilen).
- Herstel en beheer van kleinschalige natuurgebieden in Uden en omgeving.
- Beheer en onderhoud van de kunstmatige oeverwaluwenwand op het Hemelrijk.
- Het plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels.
- Wintervoeding aan vogels in nood (in geval van strenge en langdurige vorst).

Andere activiteiten van de Vogelwacht zijn:

- Het inventariseren van diverse (broed)vogelsoorten in het Maashorstgebied.
- Het opstellen van beleidsplannen en aanbevelingen ten aanzien van Gemeentes en Overheden om zodoende voor de belangen van de natuur en in het bijzonder de vogels op te komen.
- Ten behoeve van Vogelwacht Uden, I.V.N.-Uden en de Kinderboerderij het exploiteren en onderhouden van het gezamenlijke onderkomen, de Groenhoeve.
- Het plaatsen van schuil- en observatiehutten.
- In samenwerking met het I.V.N.-Uden actief deelnemen aan het Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (V.L.U.). Het behouden en herstellen van kleine landschapselementen in Uden e.o.
- Het samenstellen en uitgeven van een eigen verenigingsblad "Het Bruujsel".

Vogelwacht Uden werkt samen met provinciale en landelijke organisaties op het gebied van:

- Inventarisaties, waaronder het Broedvogel Monitoring Project (B.M.P.), wintervogeltellingen en de Vogeltrek-teldag in de Maashorst.
- Het ringen en registreren van o.a. stootvogels, kerkuilen en zangvogels.
- Controle op de naleving van de (nieuwe) Vogelwet.

Wilt u actief meedoen of een financiële bijdrage geven?

- De jaarcontributie bedraagt ú 14,- per persoon.
- Gezinsleden betalen ú 6,-.
- Het éénmalig inschrijfgeld bedraagt ú 2,50.
- Per adres ontvangt men ieder kwartaal "Het Bruujsel".

Kerkuil

Voor inlichtingen en lidmaatschap:

- Secretariaat: José Escher, Kruisstraat 13 - 5388 CH NISTELRODE.
Telefoon: 0412-650180 of E-mail: secretariaat@vogelwachtuden.nl

Website Vogelwacht Uden: www.vogelwachtuden.nl

Clubgebouw: De Groenhoeve, Artillerieweg 3, Uden (bij Kinderboerderij). Telefoon: 0413-250047.

Dé specialist voor technische functies

- **Opdrachtgevers** kunnen vacature(s) voorleggen aan Nobru waarna zij zich toelegt op het, binnen de gestelde termijn en budget, adequaat vervullen van de personeelsbehoefte.
- **Werkzoekenden** met een technische of technisch/commerciële achtergrond kunnen bij Nobru terecht voor advies en bemiddeling naar een duurzame baan bij een van haar opdrachtgevers.

De belangrijkste vakgebieden waarbinnen Nobru Technisch Personeel werkzaam is, zijn:
Elektrotechniek, Werktuigbouwkunde, Bouwkunde en Civiele Techniek.

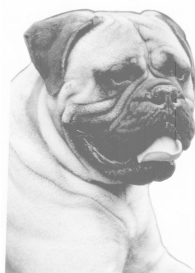
Nobru Technisch Personeel B.V.
Rondweg 73 (Poort van Uden)
Postbus 73
5400 AB Uden

Telefoon: 0413-243610
Fax: 0413-243615
E-mail: info@nobru.nl
Internet: www.nobru.nl

premium honden & katten voeders,

ZOËN KWALITEIT; ZO VOORDELIG !!

www.4feedt.nl

Onder andere in ons assortiment:

20 kg Senior krokant:	ú 30,40
20 kg Superieur Krokante brok:	ú 27,00
20 kg Superieur Kip & Rijst (Premium):	ú 28,70
20 kg Superieur Puppy brokjes:	ú 35,80
15 kg Superieur Lam & Rijst (hypoallergeen):	ú 24,70
10 kg 6-Mix kattenbrokjes:	ú 25,20

en vele andere soorten; ook alles in 10 kg verpakkingen

Gratis bezorgservice in Uden, Oss, Veghel, Nijmegen, Wijchen en omgeving!

U bent ook van harte welkom in onze winkel:
Honden & Katten Speciaalzaak 4FEEDT
Volkelseweg 26 - 5405 NA Uden

Kijk eerst op www.4feedt.nl voor de openingstijden!!

Meer informatie en VOORDELIG on-line shoppen (> 1.000 artikelen):

www.4feedt.nl

Of vraag een folder aan: 0413 - 266 398

De Kleuter
tuincentrum

Uw tuinvakman

Alle tuinartikelen, tuinontwerp,
aanleg en onderhoud van tuinen

Tuincentrum De Kleuter
Goorkensweg 1 - UDEN

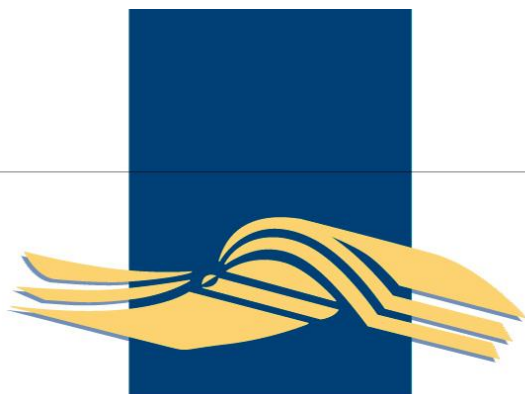
Telefoon: (0413)261078

Fax: (0413)252323

E-mail: info@dekleuter.nl

Internet: www.dekleuter.nl

Voor boeken en tijdschriften gaat u naar:

Boekhandel Bert van der Heijden

Mondriaanplein 12, 5401 HX UDEN

Telefoon: 0413-260907

Internet: www.libris.nl

E-mail: bertheijden@libris.nl

Gordijnen
vloerbedekking
binnenzonwering
raamdecoraties
enz.

Neringstraat Oost 7-9
5401 GM Uden
Tel.: 0413-250510
Fax.: 0413-247210

www.vloerenraam.nl

Een huiscollectie Impressions;
een collectie met veel keus en
kwaliteit, speciaal voor u
geselecteerd en vervaardigd.
WELKOM

'De Bloemenkelder'

Botermarkt 7
5404 NV UDEN

Tel.: 0413-267988
Fax: 0413-257584

Onderdeel van The Florist Bloemen en Planten

Voor meer informatie:
www.theflorist.nl

Botermarkt 7, 5404 NV Uden, Tel.: 0413 - 26 79 88

Thuis in wonen

Atriensis B.V.
Insulindelaan 124
Postbus 842
5600 AV Eindhoven
Telefoon: 040-2367859
Fax: 040-2364278

E-mail: info@atriensis.nl
Webite: www.atriensis.nl

Th. Peters Machinale Timmerwerken

Het juiste adres voor kozijnen en trappen

Eisenhowerweg 22
5466 AC VEGHEL
Tel.: 0413-377744
Fax: 0413-354755

**Slagerij
Frans Knobbout**

Drossaard 12
5403 ET UDEN
tel: 0413-267354

*Wij bieden u met zekerheid het
beste rundvlees uit Nederland*

COCK ULAND de fietsenwinkel

**Drossaard 47
5403 ES Uden
Tel. 0413-267088**

**Duifhuizerweg 8 Tel. 0413 363785
5406 TB Uden Fax 0413 342047**

*Voor al uw agrarisch
loonwerk*

**Wim de Wilt
tweewielers**

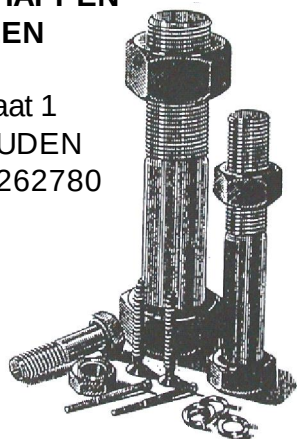
**Tweewielers Wim de Wilt v.o.f.
Kerkstraat 4, 5401 BE UDEN**

**Telefoon: 0413-262620
Telefax: 0413-255560
E-mail:
tweewielerswimdewilt@gmail.com**

snijders metaal

IJZERWAREN
GEREEDSCHAPPEN
METALEN

Kapelstraat 1
5401 EC UDEN
Tel.: 0413 - 262780

de Bruin

verzekeringen

**Een vertrouwd adres
voor al uw verzekeringen**

Velmolenweg 87, Uden • Telefoon: (0413) 330999
E-mail: info@debruin.nl • Internet: www.debruin.nl

HONDEN WASSERETTE IN ZEELAND

UNIEK IN DEZE REGIO!
DE HONDENWASSERETTE, DE PERFECTE
OPLOSSING VOOR IEDERE HONDENBEZITTER.
UW HOND WASSEN MET SHAMPOO,
ANTIVLOOIEN/TEKEN BEHANDELING EN
DAARNA DROOGFÖHNEN.
ALLES IN ÉÉN MOEITE EN GEEN ROMMEL
EN NATTIGHEID IN UW BADKAMER.
U KUNT 7 DAGEN PER WEEK TERECHT.

WILLEMSSEN
TUIN- EN PARKMACHINES
TANKSTATION
HONDENWASSERETTE

Kerkstraat 117
5411 CK Zeeland Nbr
Tel (0486) 45 21 15 www.tonnywillemsen.nl

WILLEMSSEN
TUIN- EN PARKMACHINES
TANKSTATION
HONDENWASSERETTE

Kerkstraat 117 - 5411 CK Zeeland Nbr - Tel (0486) 45 21 15 - www.tonnywillemsen.nl

- Verkoop van tuin- en parkmachines
 - Tuingereedschap
 - Berekening benodigdheden
 - Reparatie van tuin-en parkmachines
 - Slijpen van houtbewerking-gereedschap,
 - Veetondeuses scharen, messen, etc.
 - Levering en verkoop Shell/campinggas
 - Levering en verkoop petroleum/gasolie
 - 24uur Tamoil tankservice
- Altijd tanken via de betaalautomaat met 'n
bank/giro- of andere betaalcad

Graag tot ziens!

Openingstijden: Ma gesloten | Di t/m Do 8.00 - 18.00 uur | Vrij 8.00 - 20.00 uur | Za 9.00 - 16.00 uur

Hallo **JUMBO**

'DE BESTE SUPERMARKT VAN BRABANT'

Jumbo, Roland de Laak
Drossaard 14-18
5403 ET UDEN
Telefoon: 0413-267837

Foto de Vakman

**Echte foto speciaalzaak met
internet prijzen**

Marktstraat 10 - Uden
Telefoon: 0413-263695
E-mail: verkoop@fotodevakman.nl

foto.de
vakman
uden
wijchen

Marktstraat 10
5401 GH Uden
Spoorstraat 16
6602 AZ Wijchen

**Deskundig advies
lage prijzen**

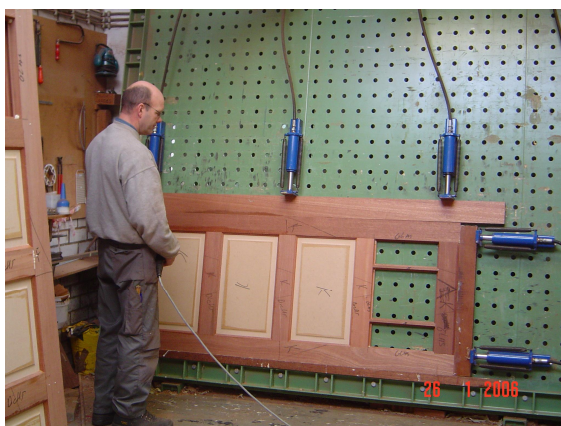
www.fotodevakman.nl

voor wie goedkoop een camera wil kopen....

Hans van den Heuvel Machinale Timmerwerken

*Voor al uw binnen- en
buitendeuren*

Leurke 2A
5427 EE BOEKEL
Tel.: 0492-323861
Fax: 0492-324013
Website: www.heuveldeur.nl

JAN PEERENBOOM

Aannemings bedrijf
Jan Peerenboom B.V.
Volkelseweg 6
5405 NA Uden
tel: (0413) 26 37 40